

READING AROUND THE WORLD

Summer—2005

**Federal Way
Public Schools**
Every Student, a Reader

Federal Way, Washington

To all families and teachers of children who call the United States of America their home

Our team started working on this project in June 2005. We had several goals to accomplish: to gather oral stories from our multicultural communities, to write the stories down, to translate them into English, and to align them with grade level expectations in Reading. The stories were to reflect the uniqueness of different cultures and to become a learning and teaching tool for families.

Working on this project presented a wonderful, exciting opportunity for us to come together as a team, to learn from each other, and to build collegial relationships. It made us value each other as professionals and, more so, as representatives of different cultural backgrounds.

This is definitely a beginning of something new and valuable for all of us. We are planning on developing new stories and extending our project in the summer 2006. We welcome your suggestions and participation.

Special thanks to: Helen Malagon, our State Bilingual Supervisor, who encouraged us and trusted us with this work; Jean Vaughan, Director of English Language Learners Program of the Federal Way School District, who supported us on a day-to-day basis; and community members who generously shared their special stories.

Irina Malykhina	imalykhi@fwps.org	Quy Nguyen	qnguyen@fwps.org
Christina Rodriguez	la_chabochi@yahoo.com	Liliya Stefoglo	lstefogl@fwps.org
Seongyeon Rapp	rapppark@comcast.net		

Letter to Parents

Dear Parents:

We hope you and your children will enjoy reading all the stories that are included in our “Reading Around The World” notebook.

We recommend you focus on the following Reading EALRs while reading and working with the stories at home:

- EALR 1: The student understands and uses different skills and strategies to read.
  - 1.4.2 Reads fluently
  - 1.4.2 Reads orally with expression
  - 1.4.2 Reads grade level words

- EALR 2: The student understands the meaning of what is read.
  - 2.2.1 Retells simple stories in sequence
  - 2.2.3 Understands story elements (character, setting, problem and solution)

Working with these EALRs is important for your child to meet grade level expectations in reading.

Letter to Parents

PARA LOS ¹PADRES DE FAMILIA

Estimados Padres de Familia,

Esperamos que ustedes y sus niños disfruten la lectura de todas las historias que están incluidas en nuestro cartapacio “Reading Around The World” (“Leyendo Alrededor del Mundo”).

Recomendamos que se enfoquen en los siguientes Requerimientos Esenciales de Lectura Para Aprendizaje Académico – RELPA (Reading Essential Academic Learning Requirements -EALRs) mientras leen y trabajan con las historias en casa:

RELPA 1: El estudiante entiende y usa diferentes habilidades y estrategias para leer.

- 1.4.2 Lee de corrido fácilmente
- 1.4.2 Lee oralmente con expresión
- 1.4.2 Lee palabras al nivel de su grado

RELPA 2: El estudiante comprende el significado de lo que ha leído.

- 2.2.1 Cuenta historias simples en secuencia
- 2.2.2 Comprende elementos de la historia (personaje, donde tomó lugar, problema y solución).

Trabajar con estos RELPA es importante para que su niño/a alcance el nivel de expectativas de su grado en lectura.

Irina Malykhina
ELL Teacher
Distrito Escolar de Federal Way

---

¹ Reading Around the World-EALRs
Spanish Translation

Для родителей

Уважаемые родители,

Мы надеемся, что Вы и ваши дети, получите удовольствие от чтения рассказов включенных в наш сборник “Reading Around The World”.

Мы рекомендуем Вам при чтении рассказов дома обратить внимание на следующие требования программы Reading Essential Academic Learning Requirements (EALRs) :

EALR 1: Учащийся понимает и использует при чтении различные навыки и стратегии.

1.4.2 Читает бегло

1.4.2 Читает вслух с выражением

1.4.2 Читает слова соответствующие уровню посещаемого им класса

EALR 2: Учащийся понимает содержание прочитанного

2.2.1 Пересказывает события происходящие в истории по порядку

2.2.3 Понимает элементы рассказа (действующие характеры, место действия, проблему поднятую в рассказе и ее решение)

Чтобы академические знания Вашего ребенка были на уровне класса, в котором он учится, очень важно развивать навыки требуемые программой EALRs .

Irina Malykhina

ELL Teacher

Federal Way School District

학부모님들께

학부모님께,

우리는 우리의 책인 "Reading Around The World" 의 모든 이야기를 학부모님과 자녀분들이 같이 즐기셨으면 합니다.

이야기를 읽으실 때에는 Reading Essential Academic Learning Requirements (EALRs) 에 유의하여 따라 읽으시는 것을 추천해 드립니다.

EALR 1: 학생이 이해하며 다른 방법을 써서 읽습니다.

1.4.2 유창하게 읽기

1.4.2 표현과 함께 말로써 읽기

1.4.2 학년별 단어 읽기

EALR 2: 학생이 무엇을 읽고 있는지를 이해 합니다.

2.2.1 이어지는 짧은 이야기 말하기

2.2.3 이야기의 구조 파악하기 (캐릭터, 설정, 갈등, 해결)

이 EALRs 와 함께 읽는 것은 자녀들의 학년에 따른 읽기 레벨 맞추기에 아주 중요합니다.

Irina Malykhina

ELL Teacher

Federal Way School District

For Parents

Phụ huynh/Giám hộ thân mến,

Chúng tôi hy vọng là các bạn và các cháu sẽ vui hưởng việc đọc các câu truyện trong cuốn bút ký “Độc Truyện Vòng Quanh Thế Giới” của chúng tôi.

Chúng tôi đề nghị là bạn chú trọng đến những yêu cầu thiết yếu EALRs trong lúc đọc và làm việc với các em tại nhà.

Yêu cầu EALR 1: Học sinh hiểu và dùng những kỹ năng và phương thức khác nhau để đọc.

1.4.2 Đọc lưu-loát

1.4.2 Đọc bằng miệng có diễn đạt

1.4.2 Đọc những từ đúng trình độ

EALR 2: Học sinh hiểu những điều đã đọc.

2.2.1 Kể lại câu truyện theo trình tự

2.2.3 Hiểu các thành phần của truyện (nhân vật, bối cảnh, vấn đề và cách giải quyết)

Làm việc với các yêu cầu thiết yếu EALRs này thì rất quan trọng cho con bạn để đạt được yêu cầu về đọc hợp với lớp của cháu.

VIETNAMESE FOLK TALES

AND LEGENDS

Adapted by Quy Nguyen
from oral tales and traditional, non-official history
of the Vietnamese Peoples

Written in June-July 2005
in Federal Way
FWSD/ELL

1. The Legend of the Origin of the Vietnamese Peoples
2. The Legend of the Heavenly King of *Phu-Dong* Village
3. The Legend of Betel Leaf and Areca Nut of the Vietnamese Peoples
4. The Tale of the Thick Round and the Square Glutinous Rice Cakes
5. The Greedy Brother and the Star Fruit Tree

The Legend of the Origin of the Vietnamese Peoples

Legend has it that *Lac Long Quan* was born to King *Kinh Duong Vuong* and *Long Nu*, a dragon incarnate; and Lady *Au Co* was a daughter of King *De Lai* and a Fairy in a northern country. *Lac Long Quan* was king of the immense region, which is now the whole area of South China and the northern part of Vietnam.

Lac Long Quan married Lady *Au Co*, and she gave birth to a huge sac containing one hundred eggs. On the day the eggs hatched, one hundred healthy boys walked out of their shells. The hundred boys grew up quickly. When they were ten years old, they already looked like young men.

One day, *Lac Long Quan* told his wife, “I came from the line of the Dragon, and you are from the line of the Fairy. We cannot live together forever. Therefore, you will take our fifty sons and go up to the highland and mountains and teach them a trade so they can feed themselves and take care of their families. I will take the other fifty sons to the sea and its adjacent low lands and teach them how to work to sustain themselves so they can raise their own families.”

No sooner said than King *Lac Long Quan* and his wife parted. Each spouse took fifty sons to their new lands. In the mountainous areas, the young men made their living by hunting and gathering at the beginning, then they practiced nomadic farming, and finally they settled down permanently whether in natural, limestone caves, called *dong* or in many mountainous villages called *soc* or *buon*. The fifty sons later became the leaders of the ethnic, minority tribes in the highlands.

Among the other fifty young men, who went to the sea ¹ with their father, some settled in the lowlands ² and later became peasants, artisans, or merchants. Others went to live and work on the rivers or at sea. They became fishermen, who lived whether on their boats most of their lives or built their permanent houses by the riverside or on the sea shore. A group of twenty houses was called *xom chai* (a fishing sub hamlet,) and a much larger group was called *lang chai* (a fishing village).

Later, Long Quan made his eldest son King of *Van Lang*³. Through the ups and downs of history during the course of over thirty centuries, the Viet people and their kings moved steadily south to their present geographical location.

The number one hundred used to count the eggs has caused many heated debates among the Vietnamese. Some believed that the number one hundred accounted for the *Bach Viet*⁴ of the time. Others believed that it matched the number of one hundred powerful clans who lived there at the time.

However, every one is unanimously agreed that the Vietnamese peoples are the descendants of the Dragon and the Fairy in the legend. In fact, in Vietnamese literature whether oral or written, the phrase “*con Rong chau Tien*” (descendants of the Dragon and the Fairy) was used over and over for centuries. Moreover, the picture of the dragon has long been used in national emblems, logos, and many other designs to represent Vietnam and its peoples.

*Adapted from Vietnamese oral literature
and traditional belief by Quy Nguyen*

---

¹ South China Sea

² The Yangtze Basin

³ One of the oldest names of Vietnam

⁴ The Hundred Viets

Huyền Thoại về Nguồn Gốc Các Dân Tộc Việt Nam

Truyền thuyết Việt Nam nói rằng Lạc-Long-Quân là con của vua King-Dương-Vương và Long-Nữ (là rồng hóa-thân). Bà Âu-Cơ là con của vua Đế-Lai và một tiên-nữ ở một nước phương Bắc. Lạc-Long-Quân là vua của một vùng đất rộng lớn mà ngày nay là miền nam nước Trung-Hoa và miền bắc nước Việt-Nam.

Lạc-Long-Quân lấy Bà Âu-Cơ sinh ra được một cái bọc trong có một trăm quả trứng. Ngày trứng nở, một trăm cậu bé khỏe-mạnh đạp vỏ trứng bước ra. Các cậu lớn lên rất nhanh. Khi các cậu được mười tuổi trông đã giống như những chàng thanh-niên vậy.

Một ngày kia Lạc-Long-Quân nói với vợ rằng: “Ta là giống Rồng, nàng là giống Tiên. Minh không thể sống mãi với nhau được. Vì vậy nàng sẽ đưa năm mươi người con của chúng ta lên núi và dạy chúng một nghề để tự nuôi sống được bản thân và gia đình. Còn ta, ta sẽ đem năm mươi đứa kia xuống biển và vùng ven biển dạy chúng nghề nghiệp làm ăn và gây dựng gia đình.”

Nói xong hai vợ chồng chia tay nhau, mỗi người đem theo năm mươi người con đến vùng đất mới. Ở trên núi, thoát đầu, các chàng trai sống bằng nghề săn bắn và nhặt hái quả, hạt. Sau đó, chuyển sang du-canh du-cư, nay đây mai đó. Cuối cùng sống định-cư trong các hang đá vôi thiên-nhiên gọi là *động* hoặc sống chung thành làng ở chân núi gọi là *sóc* hay *buôn*. Năm mươi người con này về sau thành thủ-lãnh các sắc-tộc miền núi.

Trong số năm mươi người con theo cha xuống biển, một số định-cư tại vùng đất thấp. Về sau, họ trở thành nông dân, thợ thủ-công, hay nhà buôn. Một số khác sinh sống trên sông hoặc trên biển và trở thành dân chài. Ngư-dân hoặc sống luôn trên thuyền đánh

The Legend of the Origin of the Vietnamese

cá hoặc làm nhà cố-định ở ven sông hay trên bãi biển. Một nhóm khoảng hai mươi nhà được gọi là *xóm chài*. Nhóm nhiều hơn hai mươi nhà thì gọi là *làng chài*.

Về sau Lạc-Long-Quân phong cho người con trưởng làm vua nước Văn-Lang. Theo biến-thiên thăng-trầm của lịch sử qua hơn hai mươi thế-kỷ, các vua Việt và người Việt tiến dần về phương nam cho đến vị-trí địa-dur hiện nay.

Con số một trăm dùng để đếm số trứng trong bọc đã gây nên nhiều cuộc tranh-luận sôi-nổi. Một số người cho rằng con số đó để chỉ trăm sắc dân sống trên đất Việt cổ xưa. Một số người khác tin rằng con số một trăm dùng để chỉ hơn một trăm thị-tộc hùng-mạnh¹ sống trên đất nước Việt cổ ngày ấy.

Tuy nhiên mọi người đều đồng ý rằng các dân tộc Việtnam thực sự là giòng-giống Rồng Tiên. Thật vậy, trong văn-chương Việtnam dù là truyền-khẩu hay thành văn, nhóm từ “con Rồng cháu Tiên” được dùng liên-tục qua rất nhiều thế-kỷ. Hơn thế nữa, hình ảnh con rồng đã được dùng rất phổ-biến trên huy-hiệu quốc-gia, trên phù-hiệu quân-chủng, binh-chủng, khẩu-hiệu, và trong mẫu mã quảng cáo để chỉ Việtnam, thuộc Việtnam, và các dân tộc Việtnam.

*Viết phỏng theo văn-chương truyền-khẩu
và truyền-thuyết dân gian.*

Quý Nguyễn

---

¹ những người dân Bách Việt

The Legend of the Heavenly King of *Phu-Dong* Village

During the reign of King *Hung*¹ the Old Kingdom of Vietnam was peaceful and prosperous. Peasants and farmers often harvested two good crops a year. So, the country became richer and richer everyday, and that made the poor neighboring tribal countries crave strongly for its wealth.

Meanwhile, the *An Barbarians* in the north of his kingdom had lost their crops several years. Facing inevitable starvation, they organized a huge army to invade this rich kingdom to rob of its food and resources.

Wherever the *An* came, they killed people, burned their houses, and robbed whatever they could eat and take away. Animals of burden and domestic fowls were slaughtered for food to eat right on the spot or to bring along with their army. The whole country suffered a lot from this war inflicted destruction.

King *Hung* had to call up his reserved troops to strengthen a strong army and sent many special envoys to all parts of the country to look for a man or woman with extraordinary, military skills to lead this army to defend the country and to kill foreign invaders.

---

¹ The Old Kingdom of Viet of the time had 18 *Hung Kings*

Many years before the *An Barbarians* invaded Vietnam, at *Phu-Dong* village lived a young female peasant. She was not married yet because she had not found a man, who could match her idealized picture of a husband. In fact, she had refused many good marriage proposals in her region.

She had a small thatch roof house facing east. The walls of the house were made of yellow clay and the door of hard wood. Many kinds of flowering plants, flowery bushes, orchids, dahlias, lilies, chrysanthemums, and roses abounded the front garden yielding her humble abode the beauty of a fairyland.

The scenery of the back side of her house was also as beautiful as that of the front. Banana trees clustered around her two bamboo windows rendering the whole house a pleasant coolness during the summer.

She was quiet, diligent, and very active. In the morning she came to work in her rice field. In the afternoon, she worked around her house tending her flowers, two vegetable beds, and a few fruit trees. At night, she practiced some kung fu, took a bath, and went to bed.

Early one morning when she came to her rice paddy to weed the rice plants, she was aware of two new, huge footprints left on the soft mud. She came close to look at them and wondered, “Who was that that had such big feet?” Curiously, she stepped right on those footprints to compare how much bigger they were than hers. As soon as she was standing inside those footprints, she felt a strange frisson, which made her feel both at ease and sick.

And at the end of that year, she gave birth to a chubby baby boy. She fed her son with her milk and rice gruel. Her son grew like all other normal children. But he never cried, cooed, smiled, sat up, walked, or talked at all. The superstitious villagers believed that her son was a ghost or a devil incarnate. And they dared not venture near her house. Even though her son never talked, she really loved and cherished him.

The boy just lay on his back and did not say a word until when he was three. The day he began to talk was the day the king's envoy came to his village. The Royal Crier cried aloud the king's decree as follows,

“I, King *Hung* request all the people of this beautiful country stand up to fight foreign invaders. Whoever had special talent or strategy that could help defeat the invaders and protect his fatherland would be made Commanding General of my army. All requests concerning defending our fatherland will be satisfied by my envoy.”

A long while before the Royal Crier read the decree; the boy had already sat up, called his mother in, and told her, “Mom! In a short while when the Royal Crier has finished reading the king's decree, please tell the envoy to come in to meet me, so I can give him my order.”

His mother was astonished that he could speak so clearly. But she just stood there staring at him in awe for she dared not tell the envoy what her son wanted. She knew from all along that any one, who dared lie to the king, would be beheaded.

To calm down her fear, he said,

“Don't be afraid, Mom! I am your own son, and I will do you no harm at all. I am truly a general from Heaven. I am here to defend our country and to destroy the “invading enemies.”

Half doubtful, the mother came out and told the envoy all his words. On hearing this order, the envoy became very confused, but he decided to come in to see for himself.

Inside the house, the boy had the envoy stand in front of him and asked,

“Are you the Special Envoy of King *Hung*?”

“That’s true!”

“Yes, Sir!” The boy corrected.

“Yes, Sir!”

“Are you sure that the king and you will satisfy all my requests concerning killing the foreign invaders?”

“Yes, Sir! I believe so because the decree says that.”

“That’s great!”

“Hmm ...”

“You tell the king I want a giant, iron war horse and a fighting stick, which is two arm-stretches long exact and made of pure iron.”

“Yes, Sir.”

“Now, you may leave!”

The envoy had his blood up, but somehow he did what he was told.

Meanwhile, in the capital, the king had sat up several nights to think of a possible way² to save the people from the calamity of war. One night, he dozed off for a while and heard a voice telling him that in the very near future, a general from Heaven would help him defeat the enemies.

When the king heard of the boy *Giong*³ and his strange demand for war material, he was still thinking of the voice in his dream. As a consequence, the king himself supervised the making of the iron horse and the fighting stick.

---

² Strategy

³ Name of the boy

While the king's army camped on the open rice fields of the village of Phu Dong waiting for its Commander in Chief, a *bach* (a group of 100 soldiers) was carrying the iron horse and the fighting stick to the boy's house.

The villagers were astonished at the news that *Giong* was able to sit up and talk. In addition, he had already given order to the king's envoy, and he would go to war to kill the enemies. The villagers packed their small court to witness their own village's historic event.

On hearing that everything was ready for the war, *Giong* walked out of his house to greet his village people and the king's envoy.

When the boy walked out, he had a stately carriage. He bowed at the people and stated gravely, "My fellow-countrymen! Please don't be afraid of me or my mother! I will kill the enemies and stamp out the disaster of war." His voice rang sonorously like the rings of a pagoda bell. "Now I need you to feed me before I can go to war," he said.

The crowd began to discuss noisily because they did not know how and what the boy wanted to eat. Finally, an old man ventured a question.

"What do you want to eat and how much is enough?"

"Rice, I want rice! I will eat fifty bowls of rice," answered the boy.

People were whispering again, "How could a boy eat fifty bowls of rice?"

When the rice was cooked and brought in, *Giong* sat down and began eating. After a while, the fifty-cup cooker was empty. When he had eaten all the rice, he stood up and stretched. The whole crowd could not believe in what they saw: The little boy stood ten feet tall after his rice eating. He bowed to the villagers and thanked for the rice.

Giong, the young general approached his mother and quickly knelt down and solemnly gave his mother three kowtows.⁴ Then he picked up his iron fighting stick as if he picked up a straw and mounted his iron horse. The horse gave out a merry, sonorous neigh and trotted toward the king's army. The whole village followed closely behind his miraculous horse.

Giong stopped his horse in front of the king's army and said briefly.

"To all my soldiers, you don't be afraid of me. I am a general from Heaven. And today, I am your Commanding General. I will lead you to kill and defeat our enemies in one single battle and then you will go home to your wife and children.

"Don't be afraid of the enemies! We will kill them as easily as chopping the banana trees.

"Now, follow me and charge at the enemy lines!"

As soon as he stopped, he prodded his horse on. His horse gave out a thunderous neigh, spat out fire, and charged at the enemies. The whole army fought with great fortitude closely by their saintly leader.

Wherever *Giong's* army came, the enemies were killed, their camps burned. Within one day, the invaders and all the stationed occupying troops were destroyed.

Some time during the course of his mighty fight, his iron fighting stick broke. *Giong* had to uproot many bamboo clusters on the sides of the roads to strike the enemies down. The bamboo trunks could not stand so many repeating impacts and broke to pieces.

Each time his army left a battlefield, the ground was almost covered with enemy corpses and strewn with countless pieces of yellow bamboo.

---

⁴ The long bow with the forehead touching the ground while kneeling. Here the kowtow was an act of reverence and apology of *Giong* to his mother.

After the enemies and their invading forces were totally destroyed, he rode his horse into the mountains. At the foot of Mount *Soc*, he shed off his bloody war dress. Then his horse gave out a long, thunderous neigh, kicked hard on its hind legs, and soared into the sky belching out fire. Then they disappeared in the heavenly clouds.

Legend has it that after having saved his motherland, *Giong* and his horse returned to their previous positions in Heaven.

To honor his glorious feat of arms and to observe his services rendered to his peoples and to his mother land, King *Hung* had sumptuous temple built for him. He also issued a decree to award him the title “The Heavenly King of *Phu-Dong*.” The villagers venerated this name and preferred to address him as Saint *Giong*.

Post Script

At present, there are two large depressions on the huge rock of Mount *Soc*, which people believed to be the vestiges of the hind hooves the holly horse left when he took off to Heaven.

In addition, the species of big, straight, yellow bamboo with several green stripes running along its body abounded in many villages in North Vietnam. Tradition has it that when *Giong* killed the enemies with yellow bamboo clusters, he broke a huge number of bamboo trunks. As a consequence, where a broken piece of yellow bamboo hit the ground sprang up a large, yellow bamboo bush.

From now on, if you see such phrases as *Phu Dong Youth, growing as fast as Phu Dong, or growing as fast as Thanh Giong* in a Vietnamese written work, you will know that the author wants to mention the ability without bound of Vietnamese youth.

*Adapted from Vietnamese oral folk tales
and non-official oral history
by Quy Nguyen. July 2005*

Truyện Thuyết Phù-Đông Thiên-Vương

Dưới triều đại Hùng Vương,¹ Vương Quốc Việt (Văn-Lang) rất thanh-bình, thịnh vượng. Nhà nông và nhà vườn thường thu hoạch hai vụ mùa tốt mỗi năm. Vì vậy đất nước càng ngày càng giàu. Chính điều này làm cho các nước bộ-lạc lân-cận thèm-khát của cải của vương-quốc này.

Trong thời gian đó, *Rợ Ân* ở phía bắc vương-quốc này đã bị mất mùa nhiều năm. Trước nạn đói không thể tránh được, chúng tổ chức một đạo quân thật lớn đi xâm chiếm và cướp phá đất nước giàu có này.

Nơi nào giặc Ân đến, chúng giết người, đốt nhà, và cướp bóc tất cả những gì chúng có thể ăn và lấy mang đi. Trâu bò để cày bừa và gia-cầm bị giết để chúng ăn tại chỗ và mang theo. Toàn thể đất nước chịu đau khổ vô cùng vì chiến họa này.

Vua Hùng phải gọi thêm quân trừ bị và củng cố quân đội. Ngài gửi các đặc-sứ đi khắp miền đất nước để tìm người tài giỏi, không kể đàn ông hay đàn bà miễn là có tài điều-binh khiển-tướng để bảo-vệ đất nước và giết giặc ngoại-xâm.

Nhiều năm trước khi giặc Ân xâm lấn nước ta, ở làng Phù-Đông có một người nông dân trẻ. Bà chưa lập gia đình vì bà chưa chọn được người vừa ý giống như hình ảnh người chồng lý-tưởng trong tim bà. Thật vậy, bà đã từ chối rất nhiều lần mai mối tốt trong vùng.

Bà có một ngôi nhà tranh nhỏ quay mặt về hướng đông. Tường nhà làm bằng đất sét vàng, cửa làm bằng gỗ tốt. Có rất nhiều cây hoa, khóm hoa, lan, thực-dược, huệ, cúc

---

¹ Nước Việt cổ có 18 Vua Hùng Vương

The Legend of the Heavenly King of Phu Dong

đại-đóa, và hồng trong vườn nhà phía trước khiến cho nơi ở đơn-sơ của bà giống như cảnh thần-tiên vậy.

Cảnh-tượng phía sau nhà bà cũng đẹp như cảnh phía mặt trước nhà. Những bụi chuối vây quanh phía ngoài hai cái cửa sổ làm bằng tre đã khiến cho ngôi nhà mát-mẻ dễ chịu trong suốt mùa hè.

Bà là người ít nói, cần-mẫn, và rất năng-động. Buổi sáng, bà ra ruộng làm việc. Xế trưa và chiều, bà làm việc quanh nhà; chăm sóc hoa, hai luống rau, và vài cây ăn quả. Buổi tối, bà luyện võ-công, đi tắm, rồi đi ngủ.

Một buổi sáng kia, khi bà ra ruộng tính làm cỏ lúa thì bà nhận thấy có hai vết chân thật to in trên lớp bùn mềm. Bà đến gần để xem cho rõ và thắc-mắc, “Ai kia mà có vết chân to như vậy?” Tò-mò, bà bước vào trong vết chân ấy để ướm thử xem vết chân ấy to cỡ nào. Khi bà đã đứng trên hai vết chân ấy, bà thấy người rung động; nửa như bị bệnh, nửa như khoan-khoái.

Cuối năm ấy, bà sinh được một bé trai bụ bẫm. Bà nuôi con bằng sữa mẹ và bằng cháo gạo. Cậu bé lớn lên như những đứa trẻ khác. Tuy nhiên cậu không khóc, cười, hóng chuyện, ngồi dậy, đi, hay nói năng gì hết. Những người mê-tín trong làng tin rằng con bà là ma quái hay quỷ hiện-thân. Và họ không dám bén-bằng đến nhà bà. Dù rằng đứa bé không biết nói, bà vẫn yêu quý cậu.

Cậu bé vẫn nằm ngửa không nói một lời cho tới năm cậu lên ba. Ngày mà cậu bắt đầu nói là ngày sứ-thần của vua đến làng. Vị Quan Xương-Ngôn đọc to sắc-lệnh như sau:

“Trẫm là Vua Hùng yêu cầu toàn thể dân chúng của đất nước tươi đẹp này đứng lên chống ngoại-xâm. Ai có tài năng lạ và chiến-lược tốt có thể đánh bại giặc xâm-lược

The Legend of the Heavenly King of Phu Dong

và bảo-vệ được quê cha đất tổ sẽ được phong làm Nguyên-Soái đạo quân của trẫm. Tất cả yêu cầu liên-quan đến việc chống ngoại-xâm sẽ được sứ-thần của trẫm giải quyết.”

Trước khi Quan Xương-Ngôn đọc sắc-lệnh một hồi lâu, cậu bé đã ngồi dậy, mời mẹ mình vào, và nói với bà: *“Mẹ ơi! lát nữa đây khi Quan Xương-Ngôn đọc sắc-lệnh của vua xong, xin mẹ hãy mời ngay vị sứ-thần vào cho con ra lệnh.”*

Mẹ cậu rất ngạc nhiên khi thấy cậu có thể nói rành-rọt như vậy. Nhưng bà chỉ đứng yên nhìn cậu ngỡ-ngàng, vì bà vốn biết là bất kỳ ai nếu dám nói dối nhà vua thì sẽ bị chặt đầu. Bà thực không dám nói lại những gì con mình đã nói.

Để trấn-an mẹ, cậu nói: *“Xin mẹ đừng sợ! Con là con trai của mẹ, con sẽ không làm gì hại mẹ đâu! Con thực sự là Tướng Nhà Giời xuống đây để trừ giặc ngoại-xâm và bảo vệ quê hương.”*

Nửa tin nửa ngờ, bà đi ra và nói lại với vị sứ thần những lời con bà nói. Nghe xong, vị sứ thần rất phân-vân, nhưng ông quyết định đi vào xem cho rõ sự tình.

Trong nhà, cậu bé bảo vị sứ thần đứng trước mặt mình và hỏi ông:

- *“Phải người là Đặc-Sứ của Vua Hùng không?”*
- *“Đúng vậy!”*
- *“Thưa Ngài, đúng vậy!”* Cậu bé chỉnh lại.
- *“Thưa Ngài, đúng vậy!”*
- *“Người có đoán chắc rằng những yêu cầu của ta được Vua Hùng và người thi hành không?”*
- *“Thưa Ngài, đúng vậy! Tôi tin-tưởng thế vì sắc-lệnh có nói rõ như vậy.”*
- *“Tuyệt”!*
- *“Hừm...”*
- *“Người hãy nói với nhà vua, ta cần một con chiến-mã khổng-lồ đúc bằng sắt và một roi dài đúng hai sải tay bằng sắt rỗng.”*
- *“Thưa Ngài, vâng!”*
- *“Bây giờ Người có thể lui!”*

Vị sứ thần tức sôi gan, nhưng không biết sao ông lại làm đúng như đã nghe lời dặn.

The Legend of the Heavenly King of Phu Dong

Trong khi đó ở kinh đô, nhà vua đã thức nhiều đêm tìm cách cứu dân chúng khỏi thảm-họa chiến tranh. Một đêm, vua chợp mắt và nghe thấy có tiếng người nói bên tai rằng: “Trong tương lai rất gần, một vị Tướng Nhà Giời sẽ giúp ông đánh tan quân giặc.”

Khi nhà vua nghe tin về cậu bé tên Gióng và những yêu-cầu lạ-lùng về chiến-cụ của cậu, ông vẫn còn đang nghĩ-ngợi về những lời nói đã nghe trong mơ. Kết quả là đích-thân nhà vua trông coi việc chế-tạo ngựa sắt và cây gậy.

Khi quân đội của vua đóng chờ ở những đám ruộng trống của làng Phù-Đông, thì một toán gồm một trăm người lính khiêng ngựa sắt và roi đến nhà Gióng.

Dân làng rất ngạc nhiên khi nghe tin là Gióng đã có thể ngồi dậy và biết nói. Ngoài ra, cậu đã ra lệnh cho sứ-thần là mình sẽ ra trận đánh giặc. Dân làng kéo đến chật ních cái sân nhỏ trước nhà Gióng để xem biến-cổ lịch-sử của chính làng họ.

Khi nghe tin là mọi việc đã sẵn-sàng cho chiến trận, Gióng bước ra khỏi nhà để chào mừng dân làng và sứ-thần.

Khi bước ra, cậu có dáng uy-nghi lạ lùng. Cậu cúi chào dân làng và nói một cách long-trọng: “*Kính thưa đồng-bào! Xin quý vị đừng sợ hãi tôi hay mẹ tôi! Tôi sẽ giết hết giặc và dẹp tan chiến-nạn.*” Giọng cậu rền vang như chuông chùa. Rồi cậu nói: “*Bây giờ, tôi xin đồng-bào cho tôi ăn để tôi có thể ra trận.*”

Đám đông bắt đầu bàn-tán ồn-ào vì họ không biết cậu muốn ăn gì và ăn thì ăn ra sao. Sau cùng một cụ già đánh bạo ra hỏi một câu.

- “*Cậu muốn ăn gì và ăn bao nhiêu thì đủ?*”

- “*Com, tôi muốn ăn com! Tôi muốn ăn năm mươi bát com!*” Cậu bé trả lời.

Đám đông lại bàn-cãi rì-rầm nữa, “*Làm sao mà một cậu bé lại có thể ăn được năm mươi bát com?*”

The Legend of the Heavenly King of Phu Dong

Khi cơm đã chín và được mang tới, Gióng ngồi xuống và bắt đầu ăn. Chẳng mấy chốc, cái nồi năm mươi đã hết sạch. Khi đã ăn cơm xong, cậu đứng lên và vươn vai. Tất cả mọi người trong đám đông không thể tin ở mắt họ nữa: Cậu bé ăn cơm xong, đã cao mười bộ. Anh cúi chào dân làng và cảm ơn đã hiến cơm.

Gióng, vị tướng trẻ tuổi tiến đến gần mẹ ông và lập tức quỳ xuống, long-trọng lạy bà ba lạy. Xong ông cầm cây gậy sắt lên như thể cầm một cọng rơm vậy và nhảy lên lưng ngựa sắt. Con ngựa hí lên một tiếng hí vui, vang lừng và đi nước kiệu về phía đoàn quân.

Gióng dừng ngựa và nói ngắn gọn:

“Hỡi các binh sĩ của ta! Các người không nên quá sợ hãi ta! Ta vốn là Tướng Nhà “Giời. Hôm nay, ta là Nguyên Soái của các người. Ta sẽ hướng dẫn các người giết “và đánh bại kẻ thù trong một trận đánh thôi. Rồi, các người sẽ trở về với vợ con. “Đừng sợ hãi kẻ thù! Ta sẽ giết chúng dễ như chặt chuối vật thôi. “Bây giờ, hãy theo ta và tấn-công phòng-tuyên của giặc!”

Ngay khi ngừng nói, ông thúc ngựa tiến tới. Con ngựa hí vang như sấm rền, phun lửa và phóng thẳng vào quân địch. Cả đoàn quân anh-dũng chiến-đấu sát bên vị chủ-soái thần-thánh của họ.

Nơi nào quân của Gióng đến, địch bị giết hết, doanh-trại bị đốt sạch.

Trong vòng một ngày, toàn bộ quân xâm-lược và quân chiếm đóng bị tiêu-diệt sạch.

Trong trận chiến oanh-liệt này, cây roi sắt bị gãy, Gióng phải nhổ những bụi tre mọc ven đường để đập chết quân giặc. Những thân cây tre không chịu nổi chấn-động liên-tục đã gãy vụn từng khúc.

Mỗi lần quân Gióng lia chiến trường, mặt đất phủ đầy xác địch, và vô-số những mảnh tre vương-vãi khắp nơi.

The Legend of the Heavenly King of Phu Dong

Sau khi toàn bộ quân xâm-lược bị tiêu-diệt, Gióng phóng ngựa vào núi. Tới chân núi Sóc-Son, ông cởi bỏ chiến-bào đẫm máu. Con ngựa hí lên một tiếng rền trời, đạp mạnh hai chân sau, bay thẳng lên trời vừa bay vừa phun lửa; rồi khuất hẳn sau lớp mây thiên-đường.

Truyền-thuyết nói rằng sau khi giết xong giặc cứu nước, Gióng và con ngựa của mình trở về nhận lại chức cũ nơi thiên-đàng.

Để ghi nhớ chiến-công hiển-hách và công-đức của ông đối với dân với nước, Vua Hùng-Vương đã lập đền thờ thật tráng-lệ cho ông. Vua cũng ban sắc-lệnh sắc phong cho ông danh-hiệu Phù-Đổng Thiên-Vương tức Vua Trời làng Phù-Đổng. Dân làng tôn-trọng danh-hiệu này và chỉ thích gọi ông là Thánh Gióng.

Ghi Thêm

Hiện nay còn có hai vết lõm sâu trên một khối đá lớn tại núi Sóc-Son mà người ta tin rằng đó là hai vết chân ngựa thần đã để lại trước khi bay về trời.

Thêm nữa, tre đầng-ngà là giống tre màu vàng lớn và thẳng có nhiều vệt dài màu xanh chạy dọc suốt thân tre, mọc rất nhiều ở các làng ở Bắc Việt. Tục truyền rằng khi Thánh Gióng giết giặc bằng các bụi tre, ông đã làm gãy rất nhiều tre. Hễ nơi nào có một khúc tre rơi xuống đất, nơi đó mọc lên một bụi tre đầng-ngà lớn.

Từ nay về sau, nếu bạn trông thấy nhóm từ “tuổi trẻ Phù-Đổng,” hay “lớn nhanh như Phù-Đổng,” hoặc “lớn nhanh như Thánh Gióng” trong các tác-phẩm Việt-Nam, bạn sẽ hiểu ngay rằng tác giả muốn nói đến khả-năng vô-tận của tuổi trẻ Việt-Nam.

*Phóng tác từ truyện truyền-khẩu
và ngoại-sử Việt-Nam.
Quý Nguyễn, July 2005*

The Legend of Betel Leaf and Areca Nut of the Vietnamese Peoples

Once upon of time, in a poor, small village of the Ancient Vietnam lived two brothers. The elder brother was *Tan Sinh*, who was only one year older than his brother *Tan Lang*. Their father was a widower, but he did not want to remarry for he wanted to muster all his effort and wealth to raise his two sons to become educated peasants. One day, knowing that he would not live long, the peasant summoned his two sons to his dead-bed and ordered them to fulfill his last three wishes.

The first wish was that his sons would continue to work on their land for a living. The second wish was that they would go to the famous teacher in the neighboring village to study. And the third was that they had to love and take care of each other forever.

No sooner was the old man buried properly in the village burial-ground than the two brothers began to realize their father wishes. They ploughed the wetland to cultivate water rice and grew fruit trees on their dry land while taking lessons with the teacher in the neighboring village. Their diligent work, their love to study, and their fraternal love and care for each other were widely known and praised throughout their region.

Time passed swiftly, and three full years had passed before the two young, handsome men realized that they were both deeply in love with the beautiful, only daughter of their teacher. The girl was aware of their feelings from all along, but she waited until they both went out of mourning¹ and told her father and asked for his decision.

On hearing this news, the old teacher became undecided: He was wavering between choosing one of the two brothers. During the previous three years, the teacher always treated his two special students equally because either of them was really correct and decent in his words, deeds, and manners. In short, they were both educated men and

---

¹ When one of the parents or grandparents died, children and grandchildren would be in mourning for twenty seven months (capital mourning). During this period of time they should wear clothes of plain, dark color and were not allowed to organize or attend any joyful activities. Weddings were strictly prohibited when one of the future spouses was in mourning.

excellent in all aspects. Finally, the teacher had to marry his beloved daughter to the elder brother because the social norms and tradition of the time required that all elder brother and sister should be married before any of their younger siblings could.

Even though *Tan Lang* felt very sad at the news that the girl he loved could not marry him but would marry his brother *Tan Sinh* instead, he still helped his brother enlarge their paternal house for the wedding.

Tan Sinh married the girl he loved, and the couple lived happily in their enlarged house². Sinh indulged himself with love so much that he practically forgot that he had a younger brother, who lived under the same roof.

Tan Lang, the silent sufferer and admirer could no longer bear the pain of seeing the happy couple enjoying their conjugal life. But he did not want to destroy the happiness of his beloved, who were his own brother and his dream woman. The only thing he could do to conserve their fraternal love, save his own virtues and conducts, and protect their happiness was that he would leave them forever.

His determination to sacrifice was adamant: He left his native land without leaving a word for any body at all. *Tan Lang* aimed at the highest mountain peak, and towards it he went. After many, many days of going up and down hills, crossing many desert fields, swarms, and virgin woods; he came to a wild, big river. There was no boat to cross the river, and there was nobody in sight or houses nearby to buy anything to eat or to work in exchange for food. Worst of all was that there was nothing edible in that immense region. Finally, *Tan Lang* sat himself down at an even and flat place near the riverside to take a rest and to think of his beloved.

No one knew for sure how long *Tan Lang* had sat there before he died. But legend has it that he sat there and died and that his corps changed into a huge limestone seam on the riverside.

---

² Right after the wedding, the daughter-in-law came to live with her husband in his parents' house.

Several weeks later in his native village, the newly-wed couple became aware of his absence. When they recognized that their negligence had driven him away from home, they knew that they could no longer enjoy their happiness if their brother had to drift about in strange lands to make ends meet. The husband repented of his mistake and decided to go searching for his brother to bring him home. His wife packed ten days of dry food, threaded a string of copper coins,³ and urged him to begin his search as soon as possible.

Judging from his geographical knowledge of the region, *Tan Sinh* surmised that his brother had gone to the direction of the highest mountain. Therefore, *Tan Sinh* aimed at the highest mountain and began his search. After many, many days of plodding up and down hills and crossing many desert fields and swarms, and virgin woods; he came to the same wild, big river. There was no boat to help him cross the river. There was nobody in sight or houses nearby to buy anything to eat or to work in exchange for food. Worst of all was that there was nothing edible in that immense region. Dead tired and hungry, *Tan Sinh* found the limestone, and onto which he lay down and rested.

No one knew for sure how long *Tan Sinh* had lain there before he died. Legend has it that he lay down and died and that his corps changed into a huge areca tree standing by the limestone seam.

After many weeks of waiting in vain for her husband and his brother to return, the wife planned to go and search for her husband and her brother-in-law. She forced herself to believe that her husband had found his brother, but the latter might have been sick. Therefore, her husband had to stay longer to take care of him. This time the faithful wife packed enough dry food for three people to use and brought along all the strings of coins they possessed in case of need.

Knowing that her husband had taken the bearing on the highest mountain, she began her search in that direction. After many, many days of plodding up and down hills and crossing many desert fields and swarms, and virgin woods; she came to the same wild, big river. There was no boat to help her cross the river. There was nobody in sight

---

³ Ancient money

or houses nearby to buy anything to eat or to work in exchange for food. Worst of all was that there was nothing edible in that immense region. Desperate, tired, and hungry, the faithful wife sat on the limestone, leaning against the areca tree. She tried not to cry, but tears kept falling down all over her pale cheeks. Her strength waned, and she died.

Legend has it that the woman sat on the limestone leaning against the areca tree and wept incessantly to her death. Her corps changed into a luster twiner, which climbed up and embraced the trunk of the areca tree with its many enter-twining vines. That twiner was later known as the betel vine.

When the king went on an inspection tour in this region of his country, the wild, immense region had become populous and wealthy. One day, the king happened to stand on the limestone seam and gazed at the spectacle of a luster vine intertwining a strange tree bearing bunches of green nuts. He wanted to stay there longer to study the tree and the vine.

The king talked to the elders in this region about the strange vine and the tree. They told him the legend of the couple and their brother. The king was deeply moved by the story of their tragic fate, and he ordered to camp there for a time. He wanted to do something for the three lovers.

After much thinking the king ordered that chunks of limestone be baked in the fire then mixed with water to make a soft, lime gel. This lime was to be used to test the betel leaf and the areca nut. The king employed several prisoners under dead sentence to test his new mix, which was comprised of. a piece of an areca nut, a half of a betel leaf, and a dash of lime gel. Each prisoner was to chew that mix to see what would happen. The king told the prisoners if they survived the chewing test, their dead penalty would be reversed.

After chewing that mix (the quid), the prisoners looked merrier. Because of their chewing the betel leaf and areca nut; their cheeks turned pink, their eyes were brilliant, and their lips crimson red. They became more vivid than ever. Seeing such a result, the soldiers and the villagers asked the king if they could volunteer to chew the quids, and the king granted them his permission.

At the end, the king also chewed the quid, and he became very fond of the new taste and enjoyed the pleasant mood ensuing from the chewing. He ordered the local authorities to grow more areca plants from the ripen nuts and more betel vines from short lengths of the old vines.

The king himself wrote a pair of parallel sentences in big characters to praise the spirits of the three good brothers and sister in this tragedy. The royal sentences for them were as follows, “Harmonious Brothers” and “Faithful Couple”.

Later the king issued a decree that ordered betel leaf and areca nut be offered in all worship and sacrifice. By and by, betel leaf and areca nuts were chewed in all festivities of all the peoples in Vietnam. Finally, betel leaf and areca nuts have become an essential engagement present in a traditional Vietnamese wedding.

Today, betel leaves and areca nuts are being sent by air freight to all parts of the world because the Vietnamese living abroad still consider them the symbol of faithful love. Therefore, the presence of betel leaves and areca nuts in a Vietnamese traditional wedding is a must.

Adapted from Vietnamese oral tales

By Quy Nguyen

Sự Tích Trầu Cau Với Vôi

*Đọc xong truyện này bạn sẽ hiểu
vì sao trong một đám cưới Việt-Nam
luôn luôn có trầu và cau*

Ngày xưa ngày xưa, trong một làng nhỏ bé của nước Việt Nam cổ, có hai em nhà họ Cao. Người anh là Tân Sinh lớn hơn em là Tân Lang một tuổi. Cha của họ hóa vợ sớm nhưng ông không tục-huyền¹ vì ông muốn tập trung sức lực và tiền của để nuôi dạy hai con thành người nông dân biết chữ. Một ngày kia, biết mình không thể sống thêm nữa, ông gọi hai người con đến bên giường và bắt họ hứa với ông hai điều.

Điều thứ nhất là họ tiếp tục canh-tác đất đai ông để lại để sinh-nhai. Điều thứ hai là họ sẽ sang xin học chữ với ông thầy nổi tiếng ở làng bên. Điều thứ ba là họ phải thương yêu chăm sóc nhau mãi mãi.

Ngay sau khi chôn cất cha đang hoàng ở nghĩa địa làng, họ bắt đầu thực hiện lời ước nguyện của cha. Hai anh em cày ruộng thấp để trồng lúa nước và trồng cây ăn quả trên đất vườn.; đồng thời họ xin học chữ với ông thầy đồ ở làng bên. Sự làm việc siêng năng, việc học-hành chăm chỉ, và tình anh em của họ được truyền xa và khen-ngợi khắp vùng.

Thời gian qua thật là mau, và ba năm tròn đã qua đi trước khi hai chàng trai trẻ nhận biết rằng họ cùng yêu say-đắm người con gái xinh đẹp độc nhất của thầy mình. Cô gái đã biết tình cảm của họ từ lâu, nhưng cô đợi đến khi hai người đã mất tang cha² mới thưa với cha mình để xin ông quyết định.

---

¹ lấy vợ khác

² Khi cha mẹ, ông bà chết đi, con cháu phải để tang 27 tháng gọi là đại tang. Trong thời gian này họ phải mặc quần áo sậm một màu và không được tổ chức hoặc tham dự một cuộc vui nào cả. Việc cưới gả hoàn toàn cấm đối với những người đang có tang.

The Legend of Betel Leaf and Areca Nut

Nghe tin này, ông thầy già không thể quyết định được. Ông phân-vân trong việc chọn một trong hai người. Từ ba năm qua, ông luôn luôn đối xử thật công-bằng với hai người học trò đặc biệt của ông bởi vì cả hai người ai cũng hoàn-hảo từ lời ăn tiếng nói đến hành-vi cử-chỉ. Tóm lại cả hai đều được giáo dục tốt và hoàn-hảo trên mọi phương diện. Cuối cùng ông phải gả con gái cho người anh vì theo chuẩn-mực xã-hội thời bấy giờ, anh, chị lớn phải có vợ có chồng rồi thì các em nhỏ tuổi hơn mới được lập gia đình.

Dù rằng Tân Lang rất buồn vì người mình yêu không thể lấy mình mà sẽ lấy người anh ruột của mình, anh vẫn giúp người anh coi nhà cho rộng lớn thêm ra để làm đám cưới.

Tân Sinh cưới được người mình yêu, và đôi vợ chồng sống trong ngôi nhà đã coi rộng. Sinh chìm đắm trong tình yêu và thực sự quên mất là mình còn có một người em cùng sống chung dưới một mái nhà.

Tân Lang, người âm-thầm đau khổ, không còn chịu nổi nỗi đau hàng ngày nhìn thấy hạnh-phúc lứa đôi của anh mình. Nhưng anh không muốn phá-hoại hạnh-phúc của những người thân yêu: Một người là anh ruột, một người là người mình yêu trong mộng. Cách hay nhất mà anh có thể làm được để vừa giữ được tình anh em, vừa bảo-tồn được phẩm-hạnh, đạo-đức của mình, và gìn-giữ được hạnh-phúc của họ là anh phải vĩnh-viễn ra đi.

Quyết-định hy-sinh của anh thật cứng rắn: Anh bỏ làng đi không nói với ai một lời nào. Tân Lang nhắm hướng đỉnh núi cao nhất và đi về phía ấy. Sau rất nhiều ngày lên dốc xuống đèo, băng qua đồng vắng, đầm hoang, và rừng nguyên-sinh³; anh gặp một con sông lớn nước chảy siết, chắn ngang đường đi. Không có thuyền bè để sang sông, không có bóng người hoặc nhà cửa trong vùng để mua đồ ăn hay làm thuê làm mướn để đổi lấy

---

³ rừng hoang chưa có vết chân người

The Legend of Betel Leaf and Areca Nut

com ăn. Tệ nhất là, cả một vùng rộng lớn đó không có một thứ gì ăn được. Cuối cùng, Tân Lang ngồi xuống một chỗ đất bằng phẳng để nghỉ và suy nghĩ đến những người thân.

Không ai biết được là Tân Lang ngồi đó bao lâu rồi mới chết. Truyền thuyết nói rằng anh ngồi đó rồi chết, và xác anh hóa ra một via đá vôi lớn nằm trên bờ sông.

Nhiều tuần sau nơi làng quê, cặp vợ chồng mới biết sự vắng mặt của người em. Khi họ nhận biết được rằng chính sự thờ-ơ của họ đã làm cho người em phải bỏ nhà ra đi. Họ hiểu rằng từ nay họ sẽ không thể vui hưởng hạnh-phúc riêng tư nữa, nếu như người em của họ phải trôi-dạt tha-hương để kiếm sống. Người chồng vô cùng hối-hận và quyết định đi tìm người em về. Người vợ sửa soạn cho chồng mười ngày lương khô và một xâu tiền đồng⁴ rồi giục chồng đi tìm em càng sớm càng tốt.

Suy từ sự hiểu biết về địa-thể trong vùng, Tân Sinh phỏng đoán rằng em mình đã nhắm theo hướng núi lớn mà đi. Vì vậy Tân Sinh bắt đầu tìm em theo hướng đi đó. Tân Sinh nhắm hướng đỉnh núi cao nhất và đi về phía ấy để tìm em. Sau rất nhiều ngày lên dốc xuống đèo, băng qua đồng vắng, đầm hoang, và rừng nguyên-sinh; anh gặp một con sông lớn nước chảy rất mạnh, chắn ngang đường đi. Không có thuyền bè để sang sông, không có bóng người hoặc nhà cửa trong vùng để mua đồ ăn hay làm thuê làm mướn để đổi lấy cơm ăn. Tệ hơn nữa là, cả một vùng rộng lớn đó không có một thứ gì ăn được. Cuối cùng, đói và mệt, Tân Sinh nằm trên via đá vôi bên bờ sông nghỉ mệt.

Không ai biết rõ là Tân Sinh nằm đó bao lâu rồi mới chết. Truyền thuyết nói rằng anh nằm đó rồi chết và xác anh hóa thành một cây cau lớn mọc ngay cạnh via đá vôi.

---

⁴ tiền ngày xưa, thường được xâu thành xâu cho khỏi bị rơi.

The Legend of Betel Leaf and Areca Nut

Tại nơi làng cũ, sau mấy tháng chờ đợi hoài công, người vợ quyết-định đi tìm chồng và em chồng về. Người vợ tự trấn-an mình bằng cách tin rằng chồng mình đã tìm thấy người em nhưng vì người em bị ốm nặng nên người chồng phải ở lại săn-sóc em. Lần này người vợ đem theo lương khô đủ dùng cho cả ba người và tất cả các xâu tiền đồng họ có, để phòng khi cần đến.

Biết chồng đi theo hướng núi lớn, người vợ bắt đầu đi tìm theo hướng đó. Sau rất nhiều ngày lặn-lội lên dốc xuống đèo, băng qua đồng vắng, đầm hoang, và rừng nguyên-sinh; người vợ gặp một con sông lớn nước chảy rất mạnh, chắn ngang đường đi. Không có thuyền bè để sang sông, không có bóng người hoặc nhà cửa trong vùng để mua đồ ăn hay làm thuê làm mướn để đổi lấy cơm ăn. Tệ hơn nữa là, cả một vùng rộng lớn đó không có một thứ gì ăn được. Cuối cùng, tuyệt vọng, mệt, và đói, bà ngồi nghỉ trên vỉa đá vôi, tựa lưng vào thân cây cau. Bà không muốn khóc nhưng nước mắt cứ tuôn trào xuống đôi má nhọt-nhọt của bà. Sức lực tàn dần và bà chết.

Truyền thuyết nói rằng người đàn bà ngồi trên vỉa đá vôi, dựa lưng vào thân cây và khóc cho đến chết. Xác bà hoá thành một loài dây leo xanh tốt quấn quanh thân cây⁵.

---

⁵ Loài dây leo sau này là dây trầu.

The Legend of Betel Leaf and Areca Nut

Mãi về sau, khi nhà vua đi tuần đến vùng đất này thì cả miền hoang-dã rộng lớn đó đã thành đông-đúc và trù-phú. Một ngày kia, nhà vua vô tình đứng trên vỉ đá vôi và ngắm một loài dây leo quấn quanh một thân cây lạ có mang rất nhiều chùm quả nhỏ màu xanh. Vua cảm thấy lạ và muốn ở lại nơi đó để nghiên cứu về cái cây lạ và dây leo này.

Vua nói chuyện với các bô lão⁶ trong vùng và được biết câu chuyện thương-tâm của đôi vợ chồng với người em trai này. Vua rất cảm động vì thảm-cảnh của họ và quyết-định ở lại đây để làm một điều gì đó cho họ.

Sau khi đã suy nghĩ kỹ, nhà vua ra lệnh lấy đá vôi đem nung trong lửa, rồi hoà với nước thành một thứ keo mềm dùng để thử lá của dây leo và trái của cây lạ⁷ đó.

Nhà vua dùng mấy tội nhân tử-tội để thử hỗn-hợp mới này. Hỗn-hợp gồm nửa lá dây leo, một phần quả lạ, và một quệt vôi mềm. Mỗi người tử-tội sẽ nhai cùng một lúc hỗn-hợp này⁸. Nhà vua cho các tử-tội biết trước là nếu họ nhai thử mà không sao thì án tử-hình của họ sẽ được huỷ bỏ.

Sau khi nhai xong hỗn-hợp (miếng trầu) đó, trông những người tử-tội khác hẳn lên: Má họ ửng hồng, cặp mắt long lanh, đôi môi hồng thắm. Họ trở nên sinh-động hơn trước nhiều. Nhìn thấy kết quả như vậy, mấy người lính của vua và một số dân làng xin phép vua cho họ nhai trầu thử. Vua cho phép họ được nhai.

---

⁶ những người nhiều tuổi

⁷ cây cau

⁸ miếng trầu

The Legend of Betel Leaf and Areca Nut

Cuối cùng nhà vua cũng nhai trầu nữa, và ngài rất thích hương-vị mới và tâm-thái vui vẻ do việc ăn trầu đem lại. Vua ra lệnh quan dân địa phương trồng thêm nhiều cây cau nữa từ những quả già màu vàng và thêm nhiều dây trầu từ những khúc dây già.

Nhà vua đích-thân viết một câu đối bằng chữ lớn để khen ngợi tinh-thần của ba người trong thám-kịch. Câu đối như sau: “Anh em hoà-thuận” và “Vợ chồng tiết-ngĩa”

Về sau nhà vua ra lệnh là từ nay trong các cuộc tế lễ nhất định phải có món cau trầu. Dần dần, mọi người đều nhai trầu trong các dịp hội hè vui vẻ của người Việt Nam. Cuối cùng, trầu cau đã trở thành một món lễ-vật không thể thiếu trong lễ đính-hôn và đám cưới cổ truyền Việt nam.

*Phóng tác theo truyện truyền miệng dân gian
Quý Nguyễn
Federal Way, tháng Bảy, 2005*

The Tale of the Thick Round and the Square Glutinous Rice Cakes

*After reading this tale, you will know
why many Vietnamese celebrate their new year
with the round and the square glutinous rice cakes.
NVQ*

Once upon a time in the Old Kingdom of Vietnam lived an old king, who wanted to choose his crown prince among his many princes; but he could not come to any decision because all the princes were almost equally good.

One day the king summoned all his sons to his court and declared his decision in front of his hundreds of mandarins¹. The king said he wanted all his princes to participate in a special food preparing competition.

- The prince who offered the best food would be the crown prince.
- The recipe of the awarded dish would be taught to the royal cooks; and on the first day of spring the king would offer this new food to Providence and to his ancestors.

The competition was nine months away, so the princes had plenty of time to prepare their entries. Most of the rich princes sent their chief cooks to far away countries to buy expensive food materials, special seasoning, and exotic flavors for their dishes for the food competition. Each tried his best and believed his special dish would win him the throne.

---

¹ Public officials of the king

The king had many wives, and all of them were rich. When the queens were rich, their sons were rich too. But this was not the case. There was the youngest prince who was really poor. His name was *Lang Lieu*.

Lang Lieu was poor because his mother died when he was very young.

In his small palace lived eleven other people. They were his wet nurse, one cook, two maids, two servants, three gardeners, his assigned body guard, and an old scholar who was his designated teacher. Twelve people subsisted on his small yearly allowance given to the whole palace.

Because they did not have enough money, they only had frugal meals all year round.

They led a morally pure life and treated one another as if they were kin relatives.

The scholar taught the prince everything he knew.

And the body guard, who excelled in traditional Vietnamese kung fu, taught the prince this art on the pretext of keeping him healthy and preventing sickness.

Time went by swiftly. Prince *Lang Lieu* became a well educated man. In fact, he was perfect in every aspect. Nobody except the people in his palace knew that he was a man of letters and an expert in martial art.

On hearing the king's order about the food competition, the poor prince became very thoughtful. He did not know what to do because he did not have enough money to think of any delicatessen at all. In addition, he could not think of any food, which was both yummy and cheap.

Lang Lieu sat up several nights to think of the food, but he could not find any possible solution. One night, he saw a kind, respectable old man standing in front of his desk. He hurriedly rose, bowed his head, and greeted the man.

Prince *Lang Lieu* asked the old man to sit down and asked him if he could do anything for him. The man replied that he did not need anything. He only wanted to discuss with him the art of managing state affairs. They talked and talked for a long time. Finally, they realized they had many agreeing points of view.

When the old gentle man asked if he wanted to ask him anything, *Lang Lieu* told him his worry about the oncoming food competition. The man smiled kindly and advised him to make many thick and round, plain glutinous cakes and square glutinous rice cakes for the competition. Then he taught him how to make the cakes.

Lang Lieu woke up and realized he had had a conversation in his dream with either one of his ancestors or with a good genie. He joined his hands and made three long bows in the air to show his gratitude to the man. He wrote down all information of the cakes before he went to bed.

Two days before the competition, *Lang Lieu* and his folks began to make ten square glutinous rice cakes. The shell of the cake was made of glutinous rice, and the fillings were of green bean paste and fat pork. The cakes were wrapped in banana leaves and cooked in boiling water for eight hours and then were pressed inside square wooden boxes to get the perfect square shape.

The day before the competition, *Lang Lieu* and his folks began to make ten thick round cakes. Thirty cups of new glutinous rice was cooked and pounded until all the grains blended together making a big mass of dough. The dough was then made into big round cakes of one inch thick. Each cake was put on a round mat cut from banana leaves and displayed on a big plate.

On the day of the competition, all kinds of delicatessens were prepared and displayed in the court in front of the royal palace. Each prince displayed his special dishes on a big round table.

The king, his many queens, and his high-ranking mandarins would walk around each table to watch and taste the displays. When the king had finished tasting a piece from a specific dish, the queens and the mandarins would take turn to taste that same food.

The competitor and his chief cook stood by their table to greet the king and to answer the questions concerning their food entries.

Slowly, the king led his entourage through all the tables. He stopped at each table and tasted some of the displayed food. The queens and the mandarins followed the king's example and tasted the same food. The king did not taste most of the entries for he had eaten these delicatessens before.

When the king and his entourage came to Prince *Lang Lieu*'s table, he said he wanted to taste his cakes. On hearing that, the queens and many mandarins looked at those simple looking cakes with their disbelieving eyes.

Prince *Lang Lieu* cut a wedge from the round plain glutinous rice cake and put it on a blue ceramic saucer. Then with both hands, he respectfully presented it to his father the king.

At his first bite, the king with his gifted delicate sense of smell recognized immediately the scent of delicacy emanated from the new glutinous rice. He ate the portion slowly while his eyes gleamed with excitement. He wanted a second wedge and finished it with great pleasure.

Then the king said he wanted to taste his square-shaped cake. *Lang Lieu* peeled off the banana leaves from the cake. The banana leaves gave the shell a greenish tinge, which was pleasing to the eyes. Then he used its own strings to cut it into nine square pieces. Next he put the middle piece of this bread on a white ceramic saucer and offered it to the

king. During all this time, the king watched his youngest son serving him with anticipation.

The king tasted the new cake slowly and enjoyed every bit of it. The perfect combination of the fragrance of the new rice and that of the cooked banana leaves aroused his sense of smell. Upon his first bite into the portion of the bread, the flavor and the taste of green bean, pepper, salt, and fat pork fully awoke his sense of taste. Consequently, he really ate two portions of the square bread.

The king was very pleased with *Lang Lieu*'s cakes. He ordered that a piece from each cake be served to the queens and his mandarins at once.

While watching his queens and his entourage enjoying the cakes, the king asked his son about the meaning of each cake. *Lang Lieu* replied that the white round cake represented the sky and the square cake represented the earth they lived on.²

He also explained to the king that the greenish color of the cake represented the trees and vegetables, which covered the earth surface. The green bean paste, pepper, salt, fat pork found in the fillings represented all the elements and materials found below the earth.

The whole idea³ of making the cakes was that people lived harmoniously in the care of Father Sky and Mother Earth. Moreover, people could eat these cakes to subsist because the materials to make these cakes were cheap and easy to get.

---

² At the time of this story, the earth was believed to be square.

Overly happy, the king talked to his youngest son about the art of managing state affairs. *Lang Lieu* discussed the art with him exactly as if he was discussing with the old man in his dream. The king was very pleased with his choice: He proclaimed *Lang Lieu* his crown prince.

Late that year, the old king resigned after teaching *Lang Lieu* a lot more about the art of managing the peoples in his kingdom. Prince *Lang Lieu* succeeded to the throne and became the most enlightened king. He led his kingdom to peace and prosperity forever after.

The recipes of his round and square cakes were taught to all his peoples, so every family in his kingdom knew very well how to make these cakes and enjoyed eating them.

This practice has been observed for over tens of centuries. The round and the square glutinous rice cakes have become an indispensable offer among the foods to be offered to the ancestors of each Vietnamese family during their *Tet* (New Year Celebration).

*Adapted from Vietnamese oral folk tale
and non-official oral history
by Quy Nguyen
July 2005*

---

³ philosophy

Truyện Bánh Chưng và Bánh Dày

*Đọc truyện này xong, bạn sẽ hiểu vì sao
nhiều người Việt Nam thích ăn
bánh chưng và bánh dày vào dịp Tết.
NVQ*

Ngày xưa ngày xưa ở Vương-Quốc Việt cổ có một vị vua già muốn nhường ngôi cho con nhưng không chọn được ai hết vì tất cả các hoàng-tử đều tài giỏi và đức-hạnh ngang nhau.

Một hôm vua triệu các hoàng-tử lên triều và tuyên bố quyết-định trước bá quan văn võ rằng tất cả các hoàng-tử phải dự một buổi thi tài chế biến món ăn mới.

- Hoàng-tử nào dâng được món ăn ngon nhất sẽ được phong làm Hoàng-Thái-Tử.
- Cách thức chế biến món ăn đó sẽ được dạy cho đầu bếp của vua để ngày mừng một tết họ sẽ nấu món ngon ấy để tế trời và cúng tổ tiên nhà vua.

Còn chín tháng nữa mới tới ngày thi, vì vậy các hoàng-tử có đầy đủ thời gian để sửa soạn món dự thi của mình. Đa số các hoàng-tử giàu có đều gửi đầu bếp chính của mình đi đến các nước xa xôi để mua vật liệu, gia-vị đặc-biệt, và các hương thơm lạ cho cuộc thi nấu ăn. Mỗi hoàng-tử đều cố gắng hết sức mình và đều tin vào món ăn đặc-biệt của mình sẽ giành được ngai vàng về cho mình.

Nhà vua có nhiều vợ và tất cả các bà đều giàu. Khi hoàng-hậu giàu thì đương nhiên con trai của họ (hoàng-tử) đều giàu. Nhưng không đúng như vậy. Có một hoàng-tử trẻ nhất lại là người nghèo nhất. Tên ông ta là Lang-Liêu.

Lang-Liêu nghèo bởi vì mẹ ông mất từ khi ông còn bé. Sống chung trong tư-dinh nhỏ bé của ông có mười một người nữa. Đó là bà vú nuôi của ông, một người đầu bếp, hai người nữ-tì, hai người đầy tớ, ba người làm vườn, một người vệ-sĩ do vua cử bảo vệ

The Tale of the Thick Round and Square Glutinous Rice Cakes

ông, và một học-giả già là người vua chỉ-định dạy chữ cho ông. Mười hai người sinh sống bằng số tiền nho nhỏ cấp phát hàng năm cho cả tư-dinh của ông.

Bởi vì họ không có đủ tiền nên họ chỉ có những bữa ăn thanh-đạm quanh năm. Họ sống một cuộc sống thanh-bản và đối xử với nhau như người ruột thịt. Vị học-giả dạy hoàng-tử tất cả những gì ông biết. Còn người vệ-sĩ vốn dĩ rất giỏi về môn võ cổ-truyền của người Việt dạy ông môn nghệ-thuật này; nhưng nói trớ đi là tập để rèn luyện thân thể khỏe mạnh và phòng chống bệnh tật.

Thời gian thấm thoát và hoàng-tử Lang-Liêu đã trở thành người được dạy dỗ đến nơi đến chốn. Thật vậy, ông thực sự là người hoàn-hảo trên mọi phương diện. Không ai ngoài những người sống trong tư-dinh với ông biết được là hoàng-tử văn võ toàn tài.

Sau khi nghe lệnh vua về cuộc thi nấu ăn, vị hoàng-tử nghèo trở nên trầm-ngâm. Ông không biết làm gì vì ông không có đủ tiền để nghĩ đến một món cao-lương mỹ-vị nào. Ngoài ra, ông cũng không nghĩ được một món ăn nghèo nào vừa rẻ lại vừa ngon cả.

Lang-Liêu thức nhiều đêm để suy nghĩ các món ăn nhưng không thể tìm ra một giải-pháp nào cả. Một đêm kia, ông thấy một ông già hiền lành, đạo-mạo đứng trước bàn của mình, ông vội-vã đứng lên cúi đầu chào hỏi ông già.

Hoàng-tử Lang-Liêu hỏi ông già xem hoàng-tử có giúp gì cho ông được không. Ông già đáp là ông không cần gì cả, ông chỉ muốn bàn về cách trị nước với Lang-Liêu mà thôi. Hai người nói chuyện và nói mãi. Sau cùng, hai người cùng nhận thấy là họ có nhiều điểm rất giống nhau về cách trị nước.

Khi ông già thanh-lịch hỏi Lang-Liêu xem ông có muốn hỏi mình điều gì không thì Lang-Liêu bày tỏ với ông về nỗi lo lắng của mình về cuộc thi nấu ăn. Ông già cười

The Tale of the Thick Round and Square Glutinous Rice Cakes

hiền-hòa và khuyên hoàng-tử nên làm những cái bánh dày tròn và những cái bánh chưng vuông để dự thi. Sau đó ông chỉ dẫn cách làm hai loại bánh này cho Lang Liêu.

Lang-Liêu tỉnh giấc và hiểu rằng mình vừa nói chuyện trong mơ với một trong các vị vua tổ tiên của mình hoặc với một vị phúc-thần nào đó. Ông chấp hai tay lại và vái vọng vào khoảng không để bày tỏ lòng biết ơn của mình. Xong ông ghi lại những chi-tiết về hai loại bánh trước khi đi ngủ.

Hai ngày trước cuộc thi, Lang-Liêu và nhóm người của mình làm mười cái bánh chưng vuông. Vỏ bánh làm bằng gạo nếp mới, nhân bánh bằng đậu xanh chín giã nhuyễn và thịt lợn mỡ. Bánh được gói trong lá chuối, luộc tám tiếng đồng hồ, rồi ép trong khuôn gỗ để tạo dáng thật vuông-vức.

Một ngày trước cuộc thi, Lang-Liêu và nhóm người của mình làm mười cái bánh dày bằng gạo nếp mới. Ba mươi bát gạo được nấu thành xôi rồi giã nhuyễn tới khi những hạt nếp kết dính vào với nhau thành một khối bột mịn lớn. Kế đó bột được bắt thành bánh tròn, dày khoảng hai đốt ngón tay. Bánh dày bắt xong được đặt trên đế bằng lá chuối cắt tròn rồi bày trên đĩa bàn lớn.

Vào ngày thi, tất cả các món ăn trân-quý được trưng bày trước sân rồng. Mỗi hoàng-tử bày món ăn dự thi của mình trên một bàn tròn lớn.

Vua, các hoàng-hậu cùng các quan đại-thần sẽ đi vòng quanh từng bàn để ngắm thưởng và ném các món ăn đó. Khi vua đã ném xong một món ăn, các hoàng-hậu cùng các quan đại-thần sẽ lần lượt ăn thử món ăn đó. Hoàng-tử dự thi và đầu bếp chính của mình đứng gần bên để chào đón vua và phái đoàn và để trả lời các câu hỏi liên-quan đến món dự thi.

The Tale of the Thick Round and Square Glutinous Rice Cakes

Vua chậm rãi dẫn phái đoàn đi ném qua hết các bàn. Ông dừng lại ở mỗi bàn để ngắm và ném. Các hoàng-hậu và các đại-thần ai cũng làm theo. Nhà vua bỏ không ném rất nhiều món cao-lương mỹ-vị vì nhà vua đã từng ăn qua các món đó.

Khi nhà vua và đoàn tùy-tùng đến bàn của hoàng tử Lang Liêu, vua nói là vua muốn ăn thử bánh của Lang Liêu. Nghe thấy thế, các hoàng-hậu và các đại-thần nhìn mấy cái bánh trông rất giản-dị với ánh mắt đầy nghi ngờ.

Hoàng tử Lang-Liêu cắt một miếng bánh dày, đặt lên một đĩa sứ nhỏ màu xanh. Rồi bằng hai tay, ông kính-cẩn dâng lên vua cha.

Ngay miếng cắn đầu tiên, với khứu-giác tuyệt vời của mình, nhà vua đã nhận thấy một mùi hương thanh-tao tỏa ra từ gạo nếp mới. Ông ăn miếng bánh dày rất từ-tôn, ánh mắt ông ngời lên vì thích thú. Ông muốn ăn thêm miếng nữa, và ông đã ăn hết hai miếng bánh với sự ngon miệng hiếm thấy.

Tiếp đến nhà vua nói là muốn ăn thử cái bánh vuông. Lang-Liêu bóc bánh chưng. Lốp lá chuối tạo cho vỏ bánh một màu xanh diu-dịu ưa nhìn. Ông dùng dây gói bánh để cắt bánh thành chín miếng vuông vức. Đoạn ông xúc miếng bánh ở chính giữa, đặt lên một đĩa sứ nhỏ màu trắng rồi dâng lên vua. Trong suốt thời gian này, nhà vua ngắm người con trai út của mình sửa soạn bánh cho mình một cách nôn-nóng.

Nhà vua thưởng-thức miếng bánh chưng một cách chậm rãi và tận hưởng từng miếng nhỏ một. Thoạt đầu, sự phối-hợp hài-hòa của hương nếp mới và hương của lá chuối kích-thích khứu-giác của nhà vua. Đến khi cắn vào miếng bánh, hương và vị của đậu xanh, hạt tiêu, muối, và thịt heo mỡ thực sự đánh thức khẩu-vị của vua. Kết quả là vua ăn hết hai phần bánh chưng.

The Tale of the Thick Round and Square Glutinous Rice Cakes

Nhà vua rất hài lòng vì bánh của LangLiêu. Ông truyền lệnh các Hoàng-Hậu và các đại-thần, mỗi người phải ăn thử ngay một miếng bánh dày và một miếng bánh chưng.

Trong lúc ngắm các hoàng-hậu và đại-thần của mình ăn thử bánh, nhà vua hỏi con về ý nghĩa mỗi loại bánh. Lang-Liêu thưa rằng cái bánh dày trắng hình tròn là tượng-trung cho Trời và bánh chưng vuông là tượng-trung cho Đất.

Hoàng-tử cũng giải thích cho vua cha hay là màu xanh của bánh chưng tượng-trung cho cây cối hoa cỏ trên mặt đất. Nhân đậu xanh, tiêu, muối, thịt, mỡ tượng-trung cho các chất, vật liệu ở dưới và trong lòng đất.

Ý nghĩa chính của hai loại bánh là con người sống hòa-hợp trong sự chăm sóc của Cha Trời Mẹ Đất. Hơn nữa, người ta có thể ăn bánh dày và bánh chưng để sống vì các vật liệu để làm bánh tương đối rẻ và dễ kiếm.

Quá vui mừng, nhà vua nói chuyện với con về nghệ-thuật trị nước. Lang-Liêu thảo-luận với cha cũng giống hệt như lúc ông thảo-luận với ông già trong mơ vậy. Nhà vua rất đặc ý về sự lựa chọn của mình: Ông tuyên bố Lang-Liêu là Hoàng-Thái-Tử.

Cuối năm ấy, sau khi dạy thêm cho Lang-Liêu về nghệ-thuật điều-khiển và sử-dụng các sắc-dân trong vương-quốc, nhà vua truyền ngôi cho con.

Lang-Liêu kế-vị cha và trở thành một vị minh-quân. Ông đã dẫn dắt vương-quốc của mình đến thanh-bình thịnh-vượng mãi về sau.

Cách thức làm bánh dày và bánh chưng được dạy cận-kề cho mọi người trong vương-quốc, vì vậy toàn dân đều thích ăn hai loại bánh này. Tập tục này được lưu-truyền qua hàng chục thế-kỷ. Ngày nay, bánh chưng và bánh dày đã trở thành một món dâng cúng không thể thiếu trên bàn thờ ông bà của các gia đình Việt-nam trong những ngày vui tết thường xuân. *(Phóng tác từ truyện phong tục truyền miệng. Quy Nguyen '05)*

The Tale of the Thick Round and Square Glutinous Rice Cakes

The Greedy Brother and the Star Fruit Tree

Once upon a time, there was a rich peasant who lived happily with his two sons and a daughter-in-law. They always had their meals together on the same table because the old man paid for everything. His elder son married a girl from the neighboring village. Even though his daughter-in-law was from a rich family, she was stingy and hard-hearted. When his younger son was eight, the old man became seriously ill. Knowing that he would die soon, the sick father summoned the married couple to his death bed and asked them to promise him two things. The first thing was that they would take good care of their younger brother until he was married. The second thing was that they would give half of the legacy to their younger brother the day he was married. The elder son and his wife promised solemnly that they would do exactly what their father wanted. The old man looked very pleased and died.

Right after the old man's interment, the stingy woman told her husband not to allow his younger brother to eat with them on the same table in the dining room. Since then the boy ate only the leftover food with the servants in the kitchen. Time went by swiftly, and their younger brother learned all the life skills and husbandry with the hired laborers and their servants.

When their younger brother came of age, the stingy couple told their old maid to marry her eldest daughter to their brother. Such an arrangement saved them a lot of money for wedding gifts. The newly wed was happy because they had known each other and worked together for years.

The greedy couple did not keep their promise, which was to give their brother half of his father's property. They only gave him a small rice paddy, which did not yield much rice and a small tract of exhausted farmland on the far end of their immense farm as their wedding gift to the couple. On that portion of the land were a small hut by a weakly old carambola tree and a long, thick bamboo hedge. On their part, the greedy couple had the big ancestral house, other small houses, many servants, a lot of farmlands, many good quality rice fields, money, and gold.

The younger couple was pleased with what they were given, because they deemed their gift to be the heritage of their parents. They believed that the venerated souls of their parents would be very pleased if they kept working hard on the land. They cut elephant grass to fix their leaking roof and bamboo to make the sides for their hut.

Every day the husband and wife carried water hauled from a deep well to water the carambola tree. At first, they earned their living from hand to mouth. Luckily, the old tree rejuvenated and gave them plenty of good star-shaped fruits to trade for their rice and corn kernels. Consequently, they had enough to eat year round.

Every year, when the star fruits were ripe, the whole tree turned brilliant yellow with fruits. Each branch looked heavier than before because it borne many bunches of shiny, yellow fruits. One year, the poor brother and his wife were happy because of their imminent, good crop. They planned to pick the fruits and sell and trade them at the next market-day. They took turn to guard the tree for fear that the bat would come to eat and damage some of the ripe fruits.

The leader of the flock heard their prayers, so he chanted clearly to their ears

*Eat your star fruits
We pay you gold
Make three-span pouch
To carry gold
Caw! Caw!*

The couple did not believe in what they heard. And because they could not stand seeing their fruits disappear, they cried and lamented loudly.

*As thin as a lath
And seedily poor
If fruits were gone
We surely starve!*

Again, the biggest of the flock tried to ease their trouble by chanting clearly to their ears.

*Eat your star fruits
We pay you gold
Make three-span pouch
To carry gold
Caw! Caw!*

The couple, however, did not hear a word because they were busy crying and wailing loudly. This time the raven leader shouted at them.

*You stop crying!
You stop kneeling!
Nobody starves!
Nobody dies!*

Then he sang.

*We eat your fruits
We pay you gold
Make three-span pouch
To carry gold.
Caw! Caw!*

During all this time, the flock of raven was busy enjoying their feast; sometimes a raven stopped amid its eating and cried out, “Caw! Caw!” merrily then resumed eating. In no time, their feast ended. They began to soar, one after another. Soon, they gathered into a big flock circling above the tree and chanting in chorus.

*We eat your fruits
We pay you gold
Make three-span pouch
To carry gold.
Caw! Caw!*

Then they flew away. Soon the whole flock resembled a huge black cloud in the horizon.

When the raven left, the poor couple looked at their star fruit tree and cried. It looked as if a hurricane had hit the tree. In fact, the carambola tree looked destitute. The branches were almost denuded of their ripe fruits. Here and there, below the tiny green leaves were some small bunches of green fruits dangling in the evening breeze. The poor couple could not do anything but crying. The more they cried, the louder their cries.

Even though their cries were loud, they still heard the raven’s last song completely because every word of his song seemed to be poured directly into their ears.

*‘member my words
At first cock-crow
Heaven and Earth
Start to glow
Get on my back
In rice paddy
On raven back
In rice paddy
Caw! Caw!*

*We eat your fruits
We pay you gold
Bring three-span pouch
To carry gold
Caw! Caw!*

Then, the raven leader flew away to catch up with his flock.

During all the while the raven gobbled up their star fruits, the greedy couple was having dinner with plenty of food and fragrant rice in their big house. They heard the noisy caws, but they did not mind to go out to see what happened to their brother's family.

But on hearing the loud, wailing cries of the poor couple, they came at once to investigate. Looking at the damaged tree and his brother's face, the rich man said nothing and left. But his hard-hearted wife lingered to give the couple a cynical laugh and said, "Now you have no star fruits to sell and you two will starve!"

Having cried profusely over their lost crop, the poor couple cried again over the cruelty of their kinfolds. They cried until their tears drained, and they were too exhausted to cry any more.

When they regained part of their strength, they started to think of the raven leader. The more they thought of the raven's songs, the stronger their belief in the bird. They told each other that they had better prepare the pouch to carry gold in case the raven came back. At last, they made a pouch from the strong piece of cloth they had saved for many years. When they measured the finished pouch, it was exactly three spans each side. The woman sewed a strong neck strap on the pouch, so her husband could wear it on his neck.

When the pouch was finished, they could not sleep. The wife urged her husband to take a good sleep because he was the one that would ride the raven. Then she lay awake thinking of the risks her husband would be facing. Long before dawn, she heard the faint sound of wing flaps and the soft calls, “Caw! Caw! Remember pouch to carry gold!” They hurried to the rice paddy and saw the raven there.

The raven was much bigger than it looked the previous day. Its huge body scared the husband, so he trembled. The bird, however, looked very kind when it turned its head to have a good look at him. It looked as if it were smiling with him.

The skinny husband mustered all his courage and climbed on the raven’s back. He hung the pouch on his neck and waved his wife good bye. The woman knelt down and prayed gods to protect him during his adventurous flight with the bird.

The raven flapped its gigantic wings three times and soared smoothly into the sky carrying the man on its back. His wife stood on tiptoe to have a good look of them until their silhouette vanished in the clouds at the horizon.

At first, the poor man was so afraid that he would fall to death that he closed his eyes tightly. But later when his fear waned and his curiosity increased, he opened his eyes slightly to watch. He saw below him huts, small houses, big houses, gardens, orchards, rice paddies, ponds, rivers, hills, and mountains move swiftly toward him then fly away.

With both arms, the man embraced the raven tightly about its strong neck while his cheek leaned comfortably against the warm down of its neck. He heard the bird ask,

“Are you sleepy?”

“No”, he replied.

“You had better gaze at everything below you”, said the bird.

“It’s the chance of a life time. No one had ever seen these things from the sky because man had never known how to fly. If you see anything you don’t know, just ask me!”

“I guess so!”

The bird did not have to flap his wings all the time to fly. It only spread its big wings fully open, and it glided smoothly in the air. Several hours later, the man saw they were flying over a large body of water. He wanted to ask the bird, but he did not know how.

“Er..., er...”

“What?”

“Er... Mister... Raven!”

“Ha! Ha! Mister Raven! Nobody called me Mister Raven before!”

“Why, why, the Pond down there too big and blue?”

“The Pond? What Pond?”

“The Pond below us, down there.”

“O, the Sea! That is the Sea, Not the Pond!”

“The Sea?”

“Yes!”

“Thank you! Mister... Raven!”

“Not at all!”

Several hours later, the man saw a shining huge mountain standing in the middle of the blue sea in front of them. He asked,

“Mister Raven! Why is that mountain yellow?”

“Yellow? No, it is gold; the color is gold because it is the Gold Mountain”

“The Gold Mountain?”

“Yes, the Gold Mountain!”

“Gee!”

When they were very close to the Gold Mountain, the man saw many beautiful giant trees and strange flower plants on this mountain as the raven make a wide turning circle and landed on a flat place near the top of the mountain. The raven showed him the entrance to the gold caves and said, “You can take whatever you like to fill your pouch while I take a good rest. We will have a long flight home.”

The man found the caves, and he went to see everything inside these caves. There was gold, and gold was strewn everywhere. There were big chunks of gold, which resembled the big boulders on the side of the mountain; big nuggets of gold the size of the loaves of bread, and bars of gold like the blocks of brick. There were also many beautiful stones of different colors. Each stone was the size of an egg. Finally, he chose gold coins and filled his pouch with those tiny shiny coins. He drew the drawstring to close the pouch and hung it on his neck. He went back outside to eat his dry cake and wait for the bird.

On the way home, the sun was behind them. They did not talk much, so he felt asleep at first. Then he slept straight to home. When the bird landed in the rice field at night, his wife was already there waiting for him. When she saw him, she cried because she was so happy that he was alive.

The man slid off the smooth back of the raven with the gold pouch hung heavily on his neck. He bowed his head and said to the raven, "Thank you! Mr. Raven" The raven nodded its head and replied, "Not at all! Mister Good Man! Caw! Caw!"

Then the raven flew away without making a noise. The man and his wife stood erect, looking in the direction of the bird until it vanished in the clouds and murmured, "Thank you, my Raven God!" before they went straight home.

Inside their hut, the man handed his wife the pouch of gold in the dark and told her to put her fingers inside the pouch to feel the coins. They dared not to contemplate the coins for fear that some thieves might happen to see their coins and they might lose them to the thieves.

The following morning, the wife worked outside their hut to warn her husband in case someone approached their hut. The man dug four small holes right below their bedposts; then he put the bed back on top of the holes. Later they both worked outside their hut in order to guard their treasure.

The poor couple did not know that coins were counted, not measured by measuring cup. That night, the woman went to her in-laws and told them she wanted to borrow their measuring cup to measure the corn kernels they had. Her in-laws did not believe that the poor couple had any corn to measure. Because they eagerly desired to

know what the grain was, they covered the bottom of the measuring cup with a thick layer of the sticky sap of the jackfruit before handing it to their sister.

The poor couple measured their coins in the dark for fear that somebody might see their gold. They knew for sure they had four cups full of gold coins. Each time the husband poured a cup of gold coins on a piece of rag, the woman put two coins in the husband's pocket. He carefully wrapped each cup of gold with that rag and fastened the packet with bamboo lath. Then, he buried the packets of gold coins in the four holes below their bedposts. Finally, the woman hurried back to her in-laws' to return the measuring cup.

The rich brother and his wife checked their measuring cup immediately, and they found some glittering spots on the bottom of the cup. It turned out that the four glittering spots were four shiny, tiny gold coins. They stared at each other in awe because their poor brother and sister had too many gold coins that they had to measure them by cup.

Their finding made them so unhappy and resentful that they could not sleep at all that night. However, they pretended not to know anything so that they could spy on the poor couple in secret. They wanted to find out how and where the couple got their coins.

The poor couple did not know that their in-laws already knew of their wealth from all along and that they were being watched. They used the eight gold coins to buy new tools for their agricultural work and some new clothes and good food for them. They did not need to go out to work for other people as hired laborers anymore. They worked on their small tract of land and built a small house near their old hut and the tree.

When the rich brother could not find anything, he became so irate that he abused and threatened them for the source of the gold coins. Finally, the younger brother had to tell him everything. He told him it was the raven that ate their fruits and carried him to the Gold Mountain in return for the fruits they had eaten.

The greedy couple could not stand the impact of the news. Their greed grew day after day without bound. One day, they forced their brother to trade his small tract of land and the star fruit tree for their big house, lands, rice paddies and all the money and gold they had. Finally, the younger brother and his wife had to dig up their gold before they exchanged the tree and their small tract of land for all the property of their rich, elder brother.

*

*   *

The rich couple became real, poor peasants; and they really worked hard on their small tract of land. They watered the star fruit tree daily hoping that when the raven returned to eat their fruits, they would be much richer than his brother's family. They waited and waited, but there was no sight of a raven. They did not know that the tree only yielded fruits once a year.

The day the raven came to eat their star fruits, they cried, prayed, and repeated the same sayings and prayers the poor couple had used in the previous year. The raven songs were the same. Everything happened almost the same way; and at last, the greedy brother was inside the gold caves.

In side the gold caves, the elder brother could not decide what to take. He picked something up and then put it down right away and so on. Finally, he crammed a lot of big chunks of gold into his pouch, which was not a three-span pouch. The pouch was so big that he could not carry the half-full pouch, and he had to trail it along to meet the raven. With all his greedy strength, he pulled the gold bag up on the back of the raven and sat behind the bag embracing it tightly with both arms. He did not mind to hold on the raven's neck.

As soon as the raven took off from the summit of the Gold Mountain, he urged the man,

*Throw away a bit
To save your life
If wings were tired
I could not fly*

The man pretended not to hear the raven. Pretty soon, the raven lamented again, but this time in weaker voice

*Too great your greed
You may be drown
The sea is big
My wings are tired
Shore can't be reached
We all may die.*

*Release your pouch
So I can fly
Cling to your pouch
We all may die*

But the man disregarded the warning of the raven. He closed his eyes and held his gold bag tightly against his belly. Suddenly the raven cried angrily,

You, greedy head

Will die with gold

I'm now exhausted

And down we fall

Angry and tired, the raven failed to flap its weary wings properly and came into a rolling dive. At the first instant the raven was flying up side down, the gold bag fell off its back pulling the man down with it. The man clung to it as they fell. While falling, he embraced his gold bag tightly and also tried to keep it between his legs. He hit the sea with a big splash, and sank all the way down to the bottom. He died embracing his gold with all his arms and legs.

The raven recovered its balance after a few rolls, but it had to run for a while on the water with its wings spread to cushion the fall. Upon that unwanted, water landing, the raven was totally exhausted. Finally, on the calm, blue sea, floated the resting raven, which looked like a fake, gigantic black swan.

At home, the wife of the greedy brother waited and waited in vain for her husband to return. Finally, she thought that her husband had run away with all his new found gold. She became severely sick and later was taken care of by her good in-laws.

When she was fully recovered, she resumed working on her small tract of land and took care of the star fruit tree. She believed that she would have more gold than her husband and his brother. One year later the raven came, ate her fruits, sang the raven songs, and took her to the gold mountain.

After the greedy woman found her way to the gold caves, she could not decide what to take and what not to take. Finally, she came out and told the raven that the gold mountain was hers and that the raven could eat all the fruits free of charge if there were any; but from then on, the raven had no right to take anybody to her gold mountain.

Upon hearing this the raven shook its head and sung sadly

Your greed's so big

You die on gold

Nothing to eat

Can you eat gold?

Your greed's so big

You die on gold.

Caw! Caw!

Meanwhile at their own village, the good couple found their sister-in-law disappeared. They hired many people to find her, but nobody knew of her where about. The couple went on taking care of the star fruit tree. In addition, the hard-working couple bought more land nearby to plant more star fruit trees. Each year, when the fruits were ripe, many flocks of raven from all corners of the sky came to their star fruit orchard. The

couple invited them to eat free of charge. Year after year, the couple came to the tree waiting for the big raven. But the big raven never showed up.

The good couple had a lot of children and grand children and lived happily forever after. Even though their children and grand children knew by heart the story of their star fruit tree and their god-like raven, they still asked them to tell their story over and over again.

Nowadays, few people understand the bird language, but the raven still remember some human speech. In fact, when they are talking to one another, they often cry Caw! Caw! Perhaps they are telling this story.

Till today there is one thing nobody knows is that the raven and all other kinds of bird never pay gold when they eat fruits. Have they the invitation from the good couple or the order from the woman, who owned the whole gold mountain? Nobody can find the answer to this question. But I think they have both.

So from now on, if you see a bird or a couple of bird feed on your fruit trees, do not shoo them away. Stay still, contemplate them, and think of this story. You will be happy! I guarantee you that.

Adapted from Vietnamese oral tales

by Quy Nguyen

Truyện Người Anh Tham-Lam và Cây Khế

Ngày xưa ngày xưa có một người nông dân giàu có sống rất hạnh-phúc cùng hai vợ chồng người con trai cả và đứa con trai út còn nhỏ. Họ luôn ăn cơm cùng bàn vì ông già chi tất cả mọi phí-tồn trong nhà. Người con lớn của ông cưới một cô gái ở làng bên. Tuy là con nhà giàu, nhưng tính cô keo-kiệt và ác-độc. Khi người con trai nhỏ của ông mới tám tuổi, ông già bị bệnh rất nặng. Biết rằng mình không thể sống thêm được nữa, ông gọi hai vợ chồng người con lớn đến bên giường và bắt họ hứa hai điều:

- Điều thứ nhất là họ sẽ săn-sóc người em trai cho tới khi nó lập gia đình.
- Điều thứ hai là ngày mà đứa em lấy vợ họ phải chia lại cho người em một nửa phần di-sản ông để lại cho hai anh em.

Hai vợ chồng người con cả long-trọng hứa với ông là họ sẽ làm y lời ông dặn. Ông già có vẻ rất hài lòng rồi chết.

Ngay sau khi chôn cất người cha xong, người đàn bà keo-kiệt bảo chồng từ nay không cho đứa em chồng ngồi ăn cùng mâm nữa. Từ đó đứa em trai chỉ ăn đồ ăn thừa dưới bếp với đám người ở. Năm tháng qua mau, đứa em học cách sống và nghề nông với những người thợ đến làm thuê và đám người làm trong nhà.

Khi người em trai đến tuổi trưởng thành, cặp vợ chồng keo-kiệt bảo một người đây tớ già gả đứa con gái đầu lòng cho em mình. Một sự giàn xếp giản-dị như thế làm cho họ đỡ phải tiêu tốn một số tiền rất lớn cho quà cưới. Cặp vợ chồng mới cưới rất vui mừng vì họ đã biết nhau từ lâu và đã làm việc chung với nhau từ thuở nhỏ.

Đôi vợ chồng tham-lam không giữ lời hứa với cha mình là chia nửa phần gia-tài của cha họ để lại cho đứa em. Họ chỉ chia cho đứa em một thửa ruộng lúa nhỏ, sản-lượng thấp và một mảnh đất vườn nhỏ, bạc màu nằm ở tít phía tận cùng cái nông trại lớn của họ và nói đó là quà cưới của họ cho đứa em. Trên mảnh đất nhỏ ấy có một túp lều con bên cạnh một cây khế già và một hàng rào tre dài và dày. Về phần đôi vợ chồng tham-lam, họ giành hầu hết gia-sản gồm một ngôi nhà to lớn, nhiều nhà nhỏ hơn, nhiều ruộng lúa thượng hạng, tiền, và vàng.

Cặp vợ chồng trẻ rất hài lòng với những gì được cho. Bởi vì họ coi cái phần họ vừa nhận được là di-sản của cha mẹ để lại. Họ tin tưởng rằng hương-hồn của cha mẹ họ sẽ rất hài lòng nếu như họ làm việc chăm-chỉ trên mảnh đất ấy. Họ cất công tranh để lợp lại mái lều dột, và chặt tre để đan lại phen vách cho túp lều của họ.

Hàng ngày hai vợ chồng kéo nước từ giếng lên để tưới cây khế. Thoạt đầu, họ sống rất chật-vật¹ mới tạm đủ ăn. May-mắn thay, cây khế già hồi-sinh, trẻ lại và cho họ rất nhiều quả ngon ngọt để bán và đổi lấy gạo, ngô. Kết quả là họ có đủ ăn quanh năm.

Hàng năm, đến mùa khế chín, toàn thể cây khế trở nên vàng ươm vì quả. Mỗi cành cây trông nặng hơn trước vì chúng mang rất nhiều chùm khế vàng, ửng đỏ. Năm ấy, hai vợ chồng người em nghèo rất vui vì họ đã nhìn thấy rõ ràng là họ được mùa khế. Họ định sẽ hái khế đem bán và đổi gạo vào phiên chợ tới. Họ thay phiên nhau canh gác cây khế vì sợ lũ dơi đến ăn và làm hư những quả chín.

---

¹ Khó khăn, khéo lắm mới khỏi bị đói

Một buổi chiều kia, người vợ trông thấy một con chim đen thật lớn đậu trên ngọn cây khế. Chị ta chạy vội về nhà kêu chồng ra đuổi giúp con chim. Người chồng chạy đến, cầm theo một cây sào dài định sẽ chọc và đuổi con chim đi. Khi họ tới, con chim đã ăn hết một chùm quả chín mọng.

Khi họ tiến đến gần gốc cây, con chim lớn bay lên và bay thành vòng tròn lớn phía trên ngọn cây và kêu gọi âm-ĩ. Hai vợ chồng nhìn sững con chim lạ và giật mình khi nghe chim nói tiếng người và nghe như là nó đọc thơ vậy.

Con quạ kêu như sau:

Quạ con quạ cháu
Hãy đến cho mau
Quả ngon quả ngọt
Chia sẻ cùng nhau
Quạ! Quạ!

Khi con chim đen lớn ngừng kêu, một bầy quạ đen bay tới, đậu trên các cành cây. Chẳng mấy chốc cây khế bị quạ đen phủ kín; chúng bắt đầu mổ ăn những quả khế ngon ngọt này. Con quạ lớn có lẽ là con đầu đàn vì nó chỉ bay phía trên canh cho đàn quạ ăn.

Nhìn cảnh đau lòng này, cặp vợ chồng tội nghiệp biết rằng họ không thể đuổi được bầy chim này đi. Họ quỳ xuống, cúi đầu, và cầu xin bầy quạ đừng ăn khế của họ nữa. Bởi vì nếu khế hết rồi, họ sẽ không còn gì nữa để đổi gạo. Và điều đó có nghĩa là họ sẽ bị đói rồi chết đói. Tiếng cầu xin của họ thật to nhưng bầy quạ vẫn tiếp tục ăn.

Con quạ đầu đàn nghe được lời cầu xin của họ, nên nó hát vào tai họ như sau:

Ăn khế trả vàng
May túi ba gang
Đem theo mà đựng
Quạ! Quạ!

Cặp vợ chồng không tin những gì tai họ nghe thấy. Và bởi vì họ không thể chịu được cảnh tượng nhìn khế của họ cứ biến mất dần vào bụng đàn quạ, họ gào to và than khóc kể lể như sau:

Nghèo xơ nghèo xác
Nghèo rớt mòng toi
Ăn hết khế rồi
Chúng tôi chết chắc.

Một lần nữa, con quạ đầu đàn cố gắng trấn-an họ bằng cách hát rõ vào tai họ:

Ăn khế trả vàng
May túi ba gang
Đem theo mà đựng
Quạ! Quạ!

Tuy nhiên, đôi vợ chồng không nghe được lời nào vì họ mãi khóc và kêu gào lớn quá. Lần này con quạ to tiếng quát họ:

Hãy ngừng khóc lóc!
Cũng đừng van xin!
Không ai bị đói!
Không ai chết đói!

Rồi nó hát tiếp:

Ăn khế trả vàng
May túi ba gang
Đem theo mà đựng
Quạ! Quạ!

Trong suốt thời gian này, đàn quạ mãi-miết vui hưởng bữa tiệc ngon của chúng.

Thỉnh-thoảng, một con quạ ngừng ăn và kêu lên mấy tiếng “Quạ! Quạ!” một cách

thích-thú rồi lại tiếp tục ăn. Chỉ một thoáng thôi, bữa tiệc đã tàn. Chúng bắt đầu bay lên, từng con một. Chẳng bao lâu, chúng đã hợp thành đàn bay vòng phía trên cây khế và đồng thanh hát rằng:

Ăn khế trả vàng
May túi ba gang
Đem theo mà đựng
Quạ! Quạ!

Hát xong, đàn quạ bay đi. Một lúc sau, cả đàn quạ trông giống như một đám mây đen ở cuối trời.

Khi bày quạ bay đi rồi, đôi vợ chồng nhìn cây khế của họ và khóc. Trông cây khế giống như thể nó vừa bị một cơn bão lớn tàn phá vậy. Thật vậy, cây khế rất xơ-xác. Những cành khế hầu như đã mất hết các quả chín. Rải-rác vài chỗ, dưới những chùm lá nhỏ, còn thấy vài chùm khế xanh đong-đưa trước gió chiều. Hai vợ chồng tội nghiệp còn biết làm gì hơn là khóc. Họ càng khóc thì tiếng khóc của họ càng lớn.

Dẫu rằng tiếng khóc của họ rất to, nhưng họ vẫn nghe được bài hát cuối cùng của con quạ đầu đàn bởi vì mỗi lời hát dường như được rót thẳng vào lỗ tai họ vậy.

Nhớ lời ta dặn
Vào lúc rạng-đông
Trời Đất ứng hồng
Leo lên lưng quạ
Ở giữa cánh đồng
Leo lên lưng quạ
Ở giữa cánh đồng
Quạ! Quạ!

Ăn khế trả vàng
May túi ba gang
Đem theo mà đựng
Quạ! Quạ!

Hát xong, con quạ lớn bay đi, bay đuổi theo bầy quạ.

Trong suốt thời gian đàn quạ ăn ngẫu-nghiến những quả khế của họ thì cặp vợ chồng keo-bản đương vui vẻ ăn những thức ăn ngon hiếm với gạo thơm. Họ nghe quạ kêu om-xòm, nhưng không buồn ra xem chuyện gì đang xảy ra cho gia đình người em trai.

Nhưng khi nghe tiếng than khóc lớn của vợ chồng người em, họ chạy vội ra lập tức để xem. Nhìn vào cây khế bị thiệt hại và gương mặt người em, người đàn ông giàu có không nói một lời nào rồi bỏ đi. Nhưng người vợ độc-ác của anh ta nán lại để cười khẩy và nói với giọng đanh-đá: “Giờ thì không còn khế để bán, và chúng mày sẽ chết đói hết.”

Hại vợ chồng người em đã khóc quá nhiều vì mất hết mùa khế, giờ đây họ lại khóc nữa vì cách đối-xử của người thân. Họ cứ khóc mãi cho đến khi nước mắt của họ cạn khô và họ mệt quá không thể khóc tiếp được nữa.

Khi sức lực của họ hồi-phục được phần nào, họ bắt đầu nghĩ đến con quạ đầu đàn. Họ càng nghĩ đến những bài hát của con quạ, họ càng tin lời con quạ. Hai vợ chồng bàn với nhau là nên may cái túi, phòng khi con quạ trở lại thật. Cuối cùng, họ may được một cái túi từ một miếng vải dày mà họ đã để dành từ lâu. Khi họ đo cái túi đã may xong, mỗi chiều quả thật là đúng ba gang. Người vợ khâu thêm một cái quai đeo cổ thật chắc, để người chồng có thể đeo cái túi lên cổ.

Khi đã may xong cái túi, họ không thể nào ngủ được. Người vợ giục chồng cố ngủ một giấc ngon vì chính anh ta là người sẽ cưỡi trên lưng quạ. Trước khi tảng sáng một lúc lâu, người vợ nghe thấy tiếng vỗ cánh nhè-nhẹ và tiếng gọi khe-khẽ trên mái nhà: “Quạ! Quạ! Nhớ đem cái túi để đựng vàng đây!” Họ vội-vã chạy ra ruộng lúa và đã thấy con quạ ở đó.

Trông con quạ lớn hơn ngày hôm trước nhiều. Cái thân hình thật lớn của nó làm cho người chồng phát sợ. Tuy nhiên, con quạ trông rất hiền khi nó quay đầu nhìn anh ta. Trông giống như là con chim đang cười với anh ta vậy.

Người chồng gầy-gò thu hết can-đảm leo lên lưng con quạ. Anh đeo cái túi lên cổ và giơ tay ra vẫy từ biệt vợ. Người vợ quỳ xuống đất và cầu khẩn thần-thánh bảo vệ chồng mình trong chuyến bay đầy bất-trắc với con quạ.

Con quạ vỗ đôi cánh khổng lồ ba lần và bay vút lên trời thật êm, mang theo người đàn ông trên lưng mình. Vợ anh ta kiễng chân lên để cố nhìn anh cho rõ đến khi bóng anh và con chim mất hút sau những đám mây cuối trời.

Thoạt đầu, người đàn ông tội nghiệp quá sợ hãi vì anh ta nghĩ rằng anh ta sẽ rơi xuống đất và chết nên anh ta nhắm nghiền hai mắt lại. Nhưng sau đó, sự sợ hãi tan dần và tính tò-mò của anh tăng lên; anh hí mắt ra để nhìn xuống. Anh trông thấy phía dưới bụng mình, những túp lều, nhà nhỏ, nhà lớn, vườn rau, vườn cây ăn quả, ruộng lúa, ao hồ, sông, đồi, và núi chạy nhanh về phía mình rồi bay tuốt ra phía sau thật nhanh.

Bằng cả hai cánh tay, anh ôm chặt lấy cái cổ cứng, khỏe của con chim và má anh áp sát vào lớp lông tơ ấm ở cổ nó. Anh nghe con chim hỏi:

“Đang buồn ngủ hả?”

“Không.” Anh đáp.

“Ngươi nên ngắm mọi thứ phía dưới đi”, con chim nói.

“Đây là dịp may hiếm có đấy! Chưa ai được ngắm cảnh vật từ trên trời xuống đâu bởi vì con người không biết bay. Nếu ngươi thấy có gì không hiểu, cứ hỏi ta.”

“Tôi cũng nghĩ vậy”.

Con chim không phải vỗ cánh liên-tục để bay. Nó chỉ việc xoè đôi cánh lớn thật rộng ra, là lướt nhẹ-nhàng trên không . Nhiều tiếng đồng hồ sau, anh ta thấy mình đang bay trên một vùng nước rộng lớn. Anh muốn hỏi con chim, nhưng không biết hỏi sao.

“Ồ... Ồ...”

“Gì thế?”

“Ồ...Ông...Quạ!”

“Ha! Ha! Ông Quạ! Từ trước tới nay, chưa ai gọi ta là Ông Quạ cả!”

“Tại sao, Tại sao... cái ‘hồ’ dưới kia to và xanh quá vậy?”

“Cái hồ? Cái hồ nào?”

“Thì cái ‘hồ’ ngay phía dưới bụng chúng ta đó, dưới kia kia.”

“Ồ, biển! Đó là biển, Không phải là hồ.”

“Biển hả?”

” Đúng vậy!”

“Cám ơn ông! Ông ...Quạ!”

“Không có chi!”

Nhiều tiếng đồng hồ sau, anh ta thấy một quả núi to, sáng ngời đứng giữa biển xanh xa xa phía đằng trước. Anh hỏi:

“Ông Quạ ơi! Tại sao cái núi kia lại màu vàng?”

“Màu vàng? Không, đó là màu vàng-kim, màu đó là màu vàng-kim bởi vì đó là Núi Vàng.”

“Núi Vàng ư?”

“Đúng vậy, Núi Vàng đó!”

“Ồi Trời!”

Họ bay đến Núi Vàng. Anh trông thấy nhiều cây khổng-lồ rất đẹp và nhiều cây hoa lạ mọc trên núi này trong lúc con quạ đảo một vòng lớn và đáp xuống chỗ đất bằng gần đỉnh núi. Con quạ chỉ cho anh biết đường vào những cái hang chứa vàng và nói: “Người có thể lấy bất kỳ thứ gì người muốn, còn ta, ta phải đi nghỉ cho khoẻ. Mình còn một chuyến bay dài nữa mới về tới nhà người.”

Người đàn ông tìm thấy nhiều cửa hang, và anh đã đi vào để xem mọi thứ bên trong. Vàng! Khắp nơi đều là vàng! Có những tảng vàng to như những tảng đá lớn bên sườn núi. Có những khối vàng to như những ổ bánh mì, và có những thỏi vàng to bằng những viên gạch. Lại còn có rất nhiều cục đá, đủ màu sắc khác nhau. Mỗi cục đá màu này to như quả trứng vịt vậy. Cuối cùng, anh chọn những đồng tiền vàng; và anh đổ những đồng tiền nhỏ lấp lánh này vào đầy túi. Rồi anh kéo dây rút cột miệng túi lại và đeo cái túi lên cổ. Xong anh đi ra bên ngoài lấy bánh lương khô ra ăn và chờ con chim để bay về.

Trên đường bay về nhà, mặt trời chiếu phía sau lưng họ. Người và chim không nói chuyện với nhau nhiều, vì thế anh buồn ngủ và rồi ngủ một mạch tới nhà. Khi con quạ đáp xuống ruộng lúa vào ban đêm, vợ anh ta đã đứng sẵn ở đó chờ anh. Trông thấy anh, chị ta khóc vì quá mừng khi thấy anh còn sống.

Người chồng tuột khỏi lưng quạ với túi vàng nặng trĩu đeo trên cổ. Anh cúi đầu và nói với con quạ: “Cám ơn Ông! Ông Quạ.” Con Quạ gật đầu và nói: “Không có chi! Anh Người Tốt! Quạ! Quạ!”

Rồi con quạ bay đi thật êm, không gây thêm một tiếng động nào nữa. Hai vợ chồng đứng thẳng người, nhìn về hướng con chim bay đi cho tới khi nó biến mất trong đám mây và nói khẽ: “Cám ơn Ông! Ông Quạ Thần của tôi!” Rồi đi thẳng về lều của họ.

Khi đã vào hẳn bên trong lều, người chồng đưa cho vợ cái túi vàng trong bóng đêm và bảo vợ hãy thò tay vào trong túi mà sờ những đồng tiền vàng. Họ không dám ngấm những đồng tiền vì sợ nhỡ có kẻ trộm trông thấy thì họ có thể bị mất trộm hết tiền vàng.

Sáng ngày hôm sau, người vợ làm việc ngay phía ngoài lều để báo động cho chồng biết phòng khi có ai đến gần lều của họ. Người chồng đào bốn cái lỗ nhỏ ngay phía dưới chân giường, rồi anh ta kê giường lại chỗ cũ che kín miệng lỗ đi. Sau đó, cả hai vợ chồng làm việc quanh-quẩn phía ngoài lều để canh giữ gia-tài của họ.

Hai vợ chồng nghèo khó không hiểu rằng người ta đếm tiền chứ không đong tiền bằng đấu². Đêm hôm đó, người vợ đến nhà người anh chị chồng và hỏi mượn cái đấu để đong ngô. Hai vợ chồng nhà này không tin là vợ chồng người em nghèo lại có thừa ngô để đong. Họ khát-khao muốn biết hai vợ chồng mượn đấu để đong thứ hạt gì cho nên họ bôi một lớp nhựa mít thật dày phía dưới đáy cái đấu trước khi đưa cho người em dâu.

Hai vợ chồng người em đong số tiền vàng của họ trong bóng đêm vì sợ nhỡ có ai trông thấy vàng của họ thì thêm rắc-rối. Họ biết chắc-chắn là họ có bốn đấu đầy tiền vàng. Mỗi lần người chồng đổ một đấu tiền vàng lên một miếng giẻ, người vợ lại lấy ra hai đồng và bỏ vào túi áo của chồng. Người chồng gói mỗi đấu vàng bằng một miếng giẻ và cột lại thật chặt bằng dây lạt tre. Xong, anh ta chôn bốn gói vàng xuống bốn cái lỗ đào sẵn dưới chân giường, rồi kê giường đúng vào chỗ cũ. Sau cùng, người vợ đem cái đấu trả lại cho vợ chồng người anh.

Người anh giàu có và vợ anh ta khám kỹ cái đấu ngay lập tức, và họ nhận thấy có mấy miếng lấp-lánh dưới đáy cái đấu. Hóa ra mấy cái điếm lấp-lánh đó là bốn đồng tiền vàng nhỏ, sáng ngời. Họ nhìn nhau sửng-sốt bởi vì hai vợ chồng người em nghèo lại có nhiều tiền vàng đến nỗi phải đong bằng đấu.

Điều phát giác của họ làm họ ganh-ghét và khỗ-sở đến nỗi họ không thể nào ngủ được tí nào đêm hôm đó. Tuy nhiên, họ đồng ý với nhau là giả vờ không biết gì hết để họ có thể bí-mật rình-rập vợ chồng người em.

---

² dụng cụ để đong đồ khô, dung-tích khoảng một lít.

Hai vợ chồng người em không biết rằng anh chị họ đã biết từ lâu và họ đang bị theo dõi ngầm. Họ dùng tám đồng tiền vàng để mua dụng-cụ mới để làm ruộng và một ít quần áo mới để mặc. Họ không đi ra ngoài làm công cho người ta nữa, mà chỉ làm việc trên phần đất nhỏ của mình thôi. Họ còn làm thêm một căn nhà nhỏ gần túp lều cũ để tiện việc chăm-sóc cây khế.

Khi người anh không thể tìm hiểu thêm được điều gì cả, hấn trở nên cáu-kỉnh và tới tra-khảo, chửi-bới người em. Cuối cùng, người em phải kể hết mọi chuyện cho người anh nghe. Anh ta kể rằng chính đàn quạ đến ăn hết khế và chờ anh đi lấy vàng để bù lại những quả khế chúng đã ăn.

Cặp vợ chồng tham-lam không thể nào chịu nổi ảnh-hưởng to-lớn của tin tức này. Lòng tham của họ càng ngày càng lớn đến nỗi một hôm, họ ép buộc người em phải đổi mảnh đất nhỏ có cây khế lấy toàn bộ gia-tài của họ gồm có ngôi nhà lớn, nhiều nhà nhỏ, vườn, ruộng, tiền, và vàng. Cuối cùng, người em và vợ anh ta phải đào bốn gói tiền vàng của họ chôn dưới chân giường lên, rồi đổi mảnh đất ấy cho người vợ chồng người anh.

Đôi vợ chồng người anh giàu có ngày trước, nay đã trở thành nông dân nghèo thực- sự. Họ làm việc rất siêng-năng trên miếng đất nhỏ mới đổi được. Họ tưới cây khế hàng ngày với hy-vọng là khi đàn quạ trở về ăn khế của họ, họ sẽ giàu hơn gia đình người em. Họ cứ chờ, và chờ mãi. Họ không biết rằng mỗi năm cây khế chỉ cho quả một lần.

Rồi cũng tới ngày đàn quạ đến ăn khế của họ. Họ khóc-lóc, cầu khẩn, và lặp lại những lời nói và những lời van xin mà hai vợ chồng người em đã nói năm trước. Mọi việc diễn ra giống y hệt như đã diễn ra năm trước vậy. Và cuối cùng, người anh tham-lam cũng đến được những cái hang núi chứa đầy vàng.

Khi đã ở trong hang vàng, người anh không thể quyết-định được là sẽ lấy cái gì. Anh bê một cục vàng lên xem xong lại bỏ xuống ngay và cứ thế tiếp tục mãi. Sau cùng, anh nhét thật nhiều tắng³ vàng lớn vào cái túi của anh ta. Hóa ra cái túi đó không phải đúng ba gang mà nó lớn hơn nhiều, vì mới nửa túi vàng thôi anh đã không nào thể xách lên được. Anh phải kéo lê cái túi ra chỗ con quạ.

---

³ tắng là một cục thật là lớn

Với tất cả sức mạnh của lòng tham, người đàn ông kéo được túi vàng lên lưng con quạ. Anh ta ngồi ngay sau túi vàng, hai tay ôm chặt cái túi thay vì ôm cổ con quạ cho khỏi bị ngã.

Ngay sau khi con quạ cất cánh rời đỉnh Núi Vàng nó đã vội-vã giục anh vút bớt vàng để nó đủ sức bay về an-toàn:

Vút đi vài tảng
Tính-mạng làm đầu
Bờ xa vàng nặng
Không bay tới đâu!

Người đàn ông giả vờ như không nghe thấy lời con quạ nói. Chẳng mấy chốc, con quạ lại than-thở nữa, nhưng lần này giọng nó yếu hơn nhiều.

Lòng tham không đáy
E phải chết trôi
Bờ xa cánh mới
Chim rớt biển khơi

Rồi giọng nó chuyển sang nửa như thuyết phục, nửa như khuyên răn:

Vút bỏ túi vàng
Ta còn bay được
Ví bằng tiếc của
Chết giữa trùng-dương

Người đàn ông vẫn phớt lờ lời cảnh cáo của con quạ. Thành-linh, con quạ kêu lên giận-dữ:

Tham vàng quá mức
Sẽ chết vì vàng
Ta đã kiệt sức
Đang rớt ràng-ràng

Một phần vì tức giận, một phần vì mệt; con quạ đập cánh không đều nên bị xoay tít sấp ngửa liên-tục và rơi chúi mũi xuống. Ngay lần đầu tiên khi con quạ bị lật ngửa, túi vàng rơi khỏi lưng quạ và lòi người đàn ông theo. Trong lúc đang rơi, người đàn ông vẫn ghì chặt túi vàng. Anh còn xoay-sở được hai chân quặp chặt lấy túi vàng. Anh rơi xuống

biển với một tiếng “tôm” thật lớn và chìm-lìm ngay xuống đáy. Anh chết, hai tay hai chân còn ôm, quặp chặt túi vàng.

Con quạ sau vài vòng bị lật sấp lật ngửa đã lấy lại được thăng-bằng, nhưng nó vẫn phải chạy một lúc lâu trên mặt nước với đôi cánh giang rộng để giảm đau lúc đụng nước. Hạ cánh ép buộc xong, con quạ hoàn toàn bị kiệt sức. Sau đó, trên mặt biển xanh mênh-mông, con quạ ngồi gục đầu thờ dốc. Nhìn con quạ giống hệt như một con thiên-nga già, màu đen, có thân hình khổng-lồ, nhưng có cái cổ thật ngắn.

Ở nhà, người vợ của người anh tham-lam chờ mãi không thấy chồng về nên chị ta nghĩ là anh đã trốn đi nơi khác với số vàng vừa kiếm được. Bà ta phát ốm rất nặng và bà được hai người em chữa trị thuốc-thang rất tận tình.

Khi đã hoàn-toàn bình-phục, bà ta tiếp-tục làm việc trên miếng đất nhỏ và chăm-sóc cây khế rất kỹ. Bà ta nghĩ rằng rồi đây, bà ta sẽ có nhiều vàng hơn người chồng và hơn cả vợ chồng người em nữa. Một năm sau, đàn quạ đến ăn khế, hát những bài hát của loài quạ, và chở bà ta đến Núi Vàng.

Sau khi người đàn bà tham-lam đã vào được những cái hang chứa vàng, bà ta không thể quyết-định được là bà sẽ lấy những gì và sẽ không lấy những gì. Cuối cùng, bà ta đi ra và bảo con quạ đầu đàn rằng Núi Vàng bây giờ là của bà ta và loài quạ có thể ăn khế không phải trả tiền nếu như còn có khế để ăn; và từ nay trở về sau, loài quạ không được chở ai đến Núi Vàng để lấy vàng của bà nữa.

Nghe bà ta nói vậy, con quạ đầu đàn lắc đầu và hát thật buồn như sau:

Người tham vàng quá
Chết trên đồng vàng
Vàng không ăn được!
Người biết hay chăng?

Con quạ cứ hát như thế nhiều lần rồi buồn bã bay đi.

Khi hai vợ chồng người em thấy người chị dâu đi mất tăm mất tích, họ thuê người đi tìm khắp nơi nhưng không ai biết bà ta ở đâu. Hai vợ chồng tiếp-tục chăm sóc cây khế. Ngoài ra, họ mua thêm nhiều đất ở gần đó để trồng thêm khế.

Hàng năm, khi mùa khế chín, có nhiều đàn quạ từ bốn góc trời bay đến vườn khế của họ. Hai vợ chồng mời chúng ăn không phải trả tiền. Năm nào họ cũng ra vườn khế trông chờ con quạ đầu đàn, nhưng nó không bao giờ quay lại.

Đôi vợ chồng tốt bụng sống hạnh-phúc rất lâu về sau và họ có rất nhiều con cháu. Dù rằng con cháu của họ đã thuộc lòng câu truyện và có thể tự chúng đọc truyện được, chúng luôn luôn đòi chính họ phải kể truyện cây khế và con quạ thần cho chúng nghe.

Ngày nay, rất ít người hiểu được tiếng của loài chim; nhưng loài quạ vẫn còn nhớ được vài tiếng người. Thật vậy, những khi chúng tụ-tập, hay bay chung với nhau; chúng hay kêu “Quạ!” “Quạ!” Có lẽ là chúng đang kể cho nhau nghe câu truyện này đó.

Tuy nhiên, còn có một điều mà mãi cho tới bây giờ, chưa ai biết được rõ-ràng là loài chim quạ và các loài chim khác không bao giờ trả vàng khi chúng ăn quả chín trên cây cả. Phải chăng là chúng nhận được lời mời của vợ chồng người em tốt bụng, hay là chúng được phép của người đàn bà có cái núi vàng kia? Tôi nghĩ là chúng có cả hai đó.

Bởi vậy từ nay, nếu em thấy một con chim hay cả một đàn chim ăn quả chín trên cây nhà em, em đừng xua đuổi chúng đi. Hãy ngồi im mà ngắm chúng và nghĩ đến câu truyện này. Em sẽ thấy em rất vui-sướng. Tôi cam-đoan với em như vậy đó.

*Phóng tác
từ truyện truyền-khẩu Việt-Nam
Quý Nguyễn, June-July 2005*